

gemeente
Terschelling

Vergunningnummer: **OV 2011-177**
OLO nummer: **OL 224555**

Verzenddatum: **24 APR 2013**

Omgevingsvergunning uitgebreide procedure

Gezien de aanvraag van
adres
postcode en woonplaats

Mevrouw J.C. Bakker – Van Ek
Oosterend 17
8897 HW OOSTEREND

datum indiening

1 november 2011

waarbij vergunning wordt gevraagd voor 'Kamperen bij de Boer' op het agrarisch perceel, kadastraal bekend gemeente **TERSCHELLING**, sectie: **K** nummer **1249** plaatselijk bekend **perceel grasland westelijk van Oosterend 17 te Oosterend**.

Besluit

Het college van burgemeester en wethouders besluit, gelet op artikel 2.1 en 2.12 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de omgevingsvergunning te verlenen onder de in de bijlage opgenomen voorwaarden en overwegingen. De bijlagen en de gewaarmerkte stukken maken integraal deel uit van deze vergunning.

De omgevingsvergunning betreft de activiteiten:

1. handelen in strijd met een bestemmingsplan
2. bouwen
3. werk of werkzaamheden uitvoeren

Procedure

Wij hebben dit besluit voorbereid volgens de uitgebreide voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in 3.10 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Wij hebben de aanvraag beoordeeld voor de activiteit handelen in strijd met een bestemmingsplan aan artikel 2.12 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Voorts is de aanvraag getoetst aan het besluit omgevingsrecht en de ministeriële regeling omgevingsrecht. Gebleken is dat uw aanvraag voldoet en daarom zijn wij voornemens omgevingsvergunning onder voorwaarden te verlenen.

Overige bijbehorende documenten

De volgende documenten maken integraal deel uit van de ontwerp omgevingsvergunning en zijn als zodanig gewaarmerkt bijgevoegd:

1. Aanvraagformulier, met stempeldatum ontvangst d.d. 1 november 2011, gewijzigd 5 juni 2012;
2. Luchtfoto's;
 - 2.1 Luchtfoto, bestaande situatie d.d. 12 juni 2012;
 - 2.2 Luchtfoto met projectie, nieuwe situatie d.d. 22 april 2013;
3. Bedrijfsplan "Het Betere Boeren Bed bij De Zeekraal" d.d. 1 november 2011 (bijlage bij vergunningaanvraag),
4. Verklaring van geen bedenkingen gemeenteraad, aangevuld met tekst uit amendement, d.d. 18 december 2012;
5. Wateradvies Wetterskip Fryslân, d.d. 12 maart 2013;
6. Overeenkomst planschade, d.d. 31 maart 2013;
7. Ecologische voortoets P.J. Zumkehr, februari 2013;

Zienswijzen

De aanvraag en de ontwerpbeschikking met bijbehorende stukken hebben op grond van de Algemene wet bestuursrecht met ingang van 22 februari 2013 tot en met 4 april 2013 ter inzage gelegen. Er zijn gedurende deze termijn 3 zienswijzen ingediend.

Voor de beantwoording van de zienswijzen wordt verwezen naar de Voorwaarden en Overwegingen Omgevingsvergunning OV 2011- 177 in de bijlage.

Het definitieve besluit is ten opzichte van het ontwerp-besluit op onderdelen gewijzigd vastgesteld.

In werking treden omgevingsvergunning

Gelet op artikel 6.1 lid 2 onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht treedt de omgevingsvergunning in werking met ingang van de dag na afloop van de termijn voor het indienen van een beroepschrift, zijnde zes weken na de dag waarop het besluit is bekendgemaakt.

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit beroep instellen bij de Rechtbank Noord-Nederland, Sector Bestuursrecht, Postbus 1702, 8901 CA te Leeuwarden. Het beroepschrift moet in tweevoud worden ingediend tezamen met een kopie van dit besluit op bezwaar. In het beroepschrift moeten duidelijk de volgende zaken staan vermeld:

- de naam en het adres van de indiener;
- het beroepschrift moet zijn ondertekend;
- de dagtekening;
- de reden waarom u het niet eens bent met het besluit op bezwaar;
- wat de rechtbank volgens u zou moeten beslissen.

Het indienen van een beroepschrift schorst de werking van dit besluit niet. Indien u van mening bent dat gelet op de betrokken belangen, onverwijlde spoed schorsing van dit besluit vereist, dan kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Nederland, Sector Bestuursrecht tevens verzoeken een voorlopige voorziening te treffen.

U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Datum besluit: 16 april 2013

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

R. Vogelzang,
Secretaris a.i..

b/a

mr. J.M. Visser,
burgemeester.

Bijlagen bij Omgevingsvergunning OV 2011-177**Inhoudsopgave**

De volgende onderdelen horen bij en maken deel uit van de omgevingsvergunning voor het 'Kamperen bij de Boer' op het agrarisch perceel, kadastraal bekend gemeente TERSCHELLING, sectie: K, nummer 1249, plaatselijk bekend perceel grasland westelijk van Oosterend 17 te Oosterend. Het definitieve besluit is ten opzichte van het ontwerp-besluit gewijzigd vastgesteld.

- Voorwaarden en Overwegingen omgevingsvergunning OV 2011-177
- Procedure Omgevingsvergunning OV 2011-177

De volgende Voorwaarden en Overwegingen zijn onderdeel van de Omgevingsvergunning OV 2011-177 voor de activiteit:

1. het handelen in strijd met het bestemmingsplan

Voorwaarden

1. De tenten dienen te worden geplaatst overeenkomstig de luchtfoto met projectie, gesitueerd op ten minste 50 meter van de bestemmingsgrens van de aangrenzende woonpercelen;
2. De tentplaatsen worden voorzien van afschermende beplanting;
3. De opgaande beplanting, zoals opgenomen in de vergunningaanvraag, dient wordt uitgevoerd zodat de ruimtelijke kwaliteit en de landschappelijke inpassing wordt gewaarborgd;
4. Op de gronden ten behoeve van het kamperen bij de boer mogen geen gebouwen worden gebouwd;
5. De sanitaire voorzieningen worden binnen de bestaande bedrijfsgebouwen ondergebracht;
6. Het parkeren vindt uitsluitend plaats op het agrarisch bouwperceel;
7. Als het agrarisch bedrijf wordt beëindigd, dient ook het Kamperen bij de Boer te stoppen;
8. De afwijking van het bestemmingsplan wordt voor de duur van ten hoogste 4 jaar verleend.

Overwegingen

Beleid

In het bestemmingsplan Buitengebied (2008) heeft de gemeenteraad op 10 juni 2008 haar beleid over het kamperen bij de boer vastgelegd. Ondanks de onthouding van goedkeuring aan dit bestemmingsplan is er geen reden het beleid met betrekking tot het kamperen bij de boer opnieuw ter discussie te stellen. Het college is van mening dat beleid dat zorgvuldig tot stand is gekomen ook consistent moet worden uitgevoerd. De aanvraag is dan ook getoetst aan de regels zoals die in 2008 voor het kamperen bij de boer zijn vastgelegd in het bestemmingsplan Buitengebied.

Aanvraag

Er is een aanvraag ingediend voor het realiseren van kamperen bij de boer op de locatie Oosterend 17 te Oosterend. De aanvraag voorziet in het plaatsen van 7 tenten volgens 'Het Betere Boeren Bed'-principe. De tenten worden geplaatst in de periode van 1 april tot 1 november. In het geldende bestemmingsplan Buitengebied (polder) is voor de locatie Oosterend 17 de bestemming "Agrarisch gebied B" van toepassing. De aanvraag is in strijd met het geldende bestemmingsplan omdat deze gronden uitsluitend mogen worden gebruikt als landbouwgrond.

Uitsluitend door af te wijken van het geldende bestemmingsplan kan medewerking worden verleend aan de aanvraag. De in het vernietigde bestemmingsplan Buitengebied 2008 opgenomen ontheffingsregels zijn het toetsingskader ten aanzien van Kamperen bij de Boer.

Afwijkingsregels Kamperen bij de Boer:

- De gronden mogen worden gebruikt als standplaats voor tenten, waarbij de afwijking van het bestemmingsplan voor de duur van ten hoogste 4 jaar wordt verleend.
- Het kleinschalig kamperen vindt plaats binnen het agrarisch bouwperceel dan wel op percelen direct aansluitend op de agrarische bouwpercelen.
- De schapenkaasboerderij is een volwaardig agrarisch bedrijf. Zodra het volwaardige agrarische bedrijfsvoering wordt afgebouwd, wordt het kleinschalig kamperen beëindigd.
- Er wordt één kampeerterrein gerealiseerd met 7 tentstandplaatsen.
- Er worden ten hoogste 7 kampeerterreinen toegestaan. Dit is de eerste aanvraag voor Kamperen bij de Boer.
- Er worden ten hoogste 2 kampeerterreinen per hemrik toegestaan. Dit is de eerste aanvraag in deze hemrik.
- Er worden 7 standplaatsen voor tenten gerealiseerd in de periode van 1 april tot 1 november
- De omvang van het kampeerterrein bedraagt minder dan 0,5 hectare en de omvang per standplaats bedraagt minder dan 500 m².
- De locatie is gelegen in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) – één op één begrensde beheergebieden (zie kaart 7 Verordening Romte Fryslân). De provinciale verordening is op 15 juni 2012 vastgesteld. Terreinen binnen de EHS dienen te worden beschermd tegen ruimtelijke ingrepen die onomkeerbaar zijn en waardoor de natuurlijke en landschappelijke waarden blijvend worden aangetast. De uitvoering van het plan is geen ruimtelijke ingreep maar betreft een vorm van gebruik van agrarisch land dat daarbij zijn oorspronkelijke functie behoudt. Er is geen sprake van onomkeerbaarheid, of van een aantasting van de natuurlijke en landschappelijke waarden. Het plan is derhalve niet strijdig met de uitgangspunten van de EHS. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen op te nemen. Ook is compensatie voor verlies aan oppervlak EHS gebied niet nodig en de activiteit heeft geen gevolgen voor de natuurwaarden, zoals blijkt uit de

Ecologische voortoets van P.J. Zumkehr, d.d. februari 2013.

- De afstand van de tentstandplaatsen tot de bestemmingsgrens van de aangrenzende woonpercelen dient ten minste 50 meter te bedragen.
- De sanitaire voorzieningen worden ondergebracht in de bestaande machineloods. Volgens het concept van het Betere Boeren Bed wordt per tentplaats een wateraansluiting en – afvoer aangelegd. Deze voorzieningen worden verwijderd zodra het kleinschalig kamperen wordt beëindigd.
- Uit het inrichtingsplan blijkt dat er sprake is van een goede landschappelijke inpassing. De tentplaatsen zijn gesitueerd aan de noordrand van het agrarische perceel, in de schaduw van de reeds aanwezige randbeplanting ten zuiden van het pad langs het fietspad Duinweg Oosterend.
- Het Wetterskip Fryslân heeft bij email dd. 12 maart 2013 te kennen gegeven dat het plan geen aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen.

Zienswijzen

Van de mogelijkheid tot het schriftelijk of mondeling kenbaar maken van zienswijzen betreffende het ontwerp-besluit is gebruik gemaakt door:

1. M.W. van Eijk-van Rijn en J. van Eijk, Duinweg Oosterend 10 te Oosterend;
2. Stichting Ons Schellingerland, Lies 73 te Terschelling;
3. Terschellinger Camperhouders Vereniging, Akkersweg 12 te Midsland.

Beantwoording zienswijzen:

- **M.W. van Eijk-van Rijn en J. van Eijk, Duinweg Oosterend.**

Er wordt bezwaar gemaakt tegen het verlenen van de omgevingsvergunning, en wel om de volgende redenen:

1. De vergunning wordt verleend in strijd met het vigerende bestemmingsplan Buitengebied (polder), bestemming Agrarisch gebied B. Het plaatsen en exploiteren van tenten alsmede het aanleggen van de benodigde infrastructuur is strijdig met het bestemmingsplan. Het perceel maakt geen onderdeel uit van het op 29 mei 2012 vastgestelde bestemmingsplan Oosterend.

Reactie

Er wordt een omgevingsvergunning verleend voor de activiteit 'handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening'. In het geldende bestemmingsplan Buitengebied (polder) is voor de locatie Oosterend 17 de bestemming "Agrarisch gebied B" van toepassing. De aanvraag is inderdaad in strijd met het geldende bestemmingsplan omdat de gronden uitsluitend mogen worden gebruikt als landbouwgrond. Met het verlenen van deze vergunning wordt afgeweken van het bestemmingsplan, en wordt het gebruik van de agrarische grond voor 'agrarische grond met recreatief medegebruik' mogelijk gemaakt. De uitgebreide vergunningprocedure volgens artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3^e van de Wabo wordt gevolgd. De vergunning wordt verleend onder de voorwaarden, zoals vastgesteld in de ontheffingsregels 'kamperen bij de boer', behorende bij het op 10 juni 2008 vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied. De aanvraag voldoet aan gestelde voorwaarden.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

2. De aanvraag moet worden aangehouden op basis van het voorbereidingsbesluit van 27 maart 2012. De gemeente stelt dat het voorbereidingsbesluit van 27 maart 2012 niet van toepassing is, omdat de aanvraag in november 2011 is ingediend. Dit is volgens reclamanten niet juist omdat de aanvraag in juni 2012 drastisch is gewijzigd ten opzichte van de ingediende aanvraag d.d. november 2011 (7 standplaatsen in plaats van 5, gewijzigde locatie). Reclamanten stellen dat de aanvraag niet meer oorspronkelijk is en dat het door de wijzigingen een nieuwe aanvraag betreft.

Reactie

De aanvraag is ingediend op 1 november 2011. Op de dag vóór ontvangst van de omgevingsvergunning aanvraag (1 november 2011) was er geen voorbereidingsbesluit vastgesteld. Dit gebeurde pas op 27 maart 2012. Artikel 3.3 Wabo is voor deze vergunningaanvraag derhalve niet van toepassing.

Op 14 mei 2012 heeft ons college aan aanvrager verzocht de weigeringsgronden, te weten het voldoen aan de voorwaarden van de ontheffingsregels, weg te nemen. Op 5 juni 2012 is de aanvraag aan deze voorwaarden aangepast waarop de aanvraag verder is behandeld. Er is geen noodzaak een geheel nieuwe aanvraag in te dienen als, zoals in dit geval, de aard van de aanvraag (het plaatsen van tenten op een agrarisch perceel) en het perceel niet wijzigen. Dat de situering op het perceel wijzigt en daaruit de mogelijkheid volgt tot het uitbreiden van het aantal te plaatsen tenten, is voor de vergunningprocedure van ondergeschikt belang. De oorspronkelijke aanvraagdatum blijft in dit geval gehandhaafd.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

3. Het BeterBoerenBed is geen kleinschalig kamperen op het boerenerf. De uitgangspunten van het BeterBoerenBed zijn strijdig met de door de gemeente geformuleerde uitgangspunten kamperen bij de boer. Het betreft hier geen tenten, maar grote tentenhuizen van ca. 45 m² met fundering, voorzien van water en toilet, aangesloten op de riolering. De exploitatie vindt niet plaats door de boer zelf, maar door een landelijke organisatie.

Reactie

Uitgangspunt als soort kampeermiddel betreffende de beleidsregels van Kamperen bij de Boer' zijn tenten. Andere mobiele kampeermiddelen, chalets, trekkerhutten of stacaravans zijn niet toegestaan. Kleinschalig kamperen is door de gemeenteraad vastgesteld op maximaal tien tenten. In deze vergunningaanvraag is sprake van 7 tenten. Dit voldoet aan het gemeentelijk beleid van kleinschalig kamperen.

De door de gemeente geformuleerde uitgangspunten betreffende kamperen bij de boer stelt dat het kleinschalig kamperen uitsluitend is toegestaan binnen de agrarische bouwpercelen dan wel op percelen direct aansluitend op de agrarische bouwpercelen. Er hoeft dus niet op het boerenerf te worden gekampeerd. In dit geval is er sprake van kamperen op een perceel direct aansluitend op het agrarisch bouwperceel en voldoet de aanvraag daarmee aan de betreffende voorwaarde.

De definitie van een tent is een ruim begrip als het gaat over afmeting (een circustent is immers ook een tent), maar niet over materiaal en tijdelijkheid. In dit geval betreft het de klassieke tentconstructie van tentstokken met scheerlijnen, afgedekt met tentdoek. Het geheel staat op een houten vlonder dat gesteld is op een fundering van 15 betontegels van 0,5x0,5m. Het oppervlak van 45m² is de maximaal toegelaten oppervlakte voor een kampeermiddel binnen het gemeentelijk kampeerbeleid. De BeterBoerenBedtent is in omvang vergelijkbaar met een chalet of trekkershut, maar het essentiële verschil is gelegen in de mogelijkheid en verplichting om alleen in het kampeerseizoen opgebouwd te staan. Daarmee behoort het tot de categorie van tenten. Ook campings zonder jaarstandplaatsen hebben het hele seizoen vaste tenten op stenen funderingen of houten vlonders, geheel ingericht met keukens, stroom en water. De sanitaire voorzieningen worden grotendeels ondergebracht in de bestaande machineloods. Volgens het concept van het Beter Boeren Bed wordt per tentplaats een wateraansluiting en – afvoer aangelegd. Deze voorzieningen worden verwijderd zodra het kleinschalig kamperen wordt beëindigd. Kamperen bij de Boer vindt plaats op een volwaardig agrarisch bedrijf. De schapenkaasboerderij is een volwaardig agrarisch bedrijf. Zodra het volwaardige agrarische bedrijfsvoering wordt afgebouwd, wordt het kleinschalig kamperen beëindigd.

Het feit dat exploitatie niet door de boer zelf wordt gedaan maar door een externe organisatie is geen onderdeel van de toetsing. De exploitatie door de boer zelf of een derde partij wordt verricht, is een privaatrechtelijke overeenkomst tussen beide partijen, die voorbij gaat aan de ruimtelijke afweging van de omgevingsvergunning.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

4. De eerst (of laatste) tent is gesitueerd binnen vijftig meter van de erfgrens van de woning van appellant aan de Duinweg Oosterend 10 te Oosterend. Dit is strijdig met de gemeentelijke uitgangspunten.

Reactie

De afstand van de tentstandplaatsen tot de bestemmingsgrens van de nabijgelegen woonhuis aan Duinweg Oosterend 10 te Oosterend bedraagt circa 40 meter. Dit wijkt af van de ontheffingsregels. In de ontwerp-vergunning is opgenomen dat de afstand tot de dichtstbijzijnde woning 50 meter bedraagt.

De gemeenteraad heeft als voorwaarde voor haar verklaring van geen bedenking vastgehouden aan het gemeentelijk beleid, te weten 50 meter tot aan de bestemmingsgrens. Dit is abusievelijk niet verwerkt in de ter inzage gelegde ontwerp-vergunning.

De zienswijze is gegrond. De situatie moet hierop worden aangepast.

5. De gekozen locatie ligt pal naast en voor het huis van appellant en ligt direct binnen de zichtlijn. Tevens zal de rook van de zeven houtkachels, waarop wordt gekookt, direct overlast veroorzaken, aangezien de wind grotendeels uit het westen komt. De houtkachels zullen ook gestookt gaan worden met huishoudelijk afval en plastic, hetgeen milieubelastend is. De zeven fornuizen staan de gehele dag aan. Daarnaast wordt geluidsoverlast van recreanten verwacht. Er zal een planschade-verzoek worden ingediend.

Reactie

De gekozen locatie is gelegen op minimaal 50m van het woonhuis langs de bestaande elzensingel aan de Duinweg. Deze afstand wordt vergroot tot een afstand van 50 meter tot aan de bestemmingsgrens. Deze locatie is juist gekozen om niet in de directe zichtlijn van de woning richting de open polder te liggen. Er is een landschappelijk inrichtingsplan om het directe zicht op de tenten zoveel mogelijk te beperken. Vanuit de woning zal geen zicht op de tenten mogelijk zijn en zal toch het vrije zicht op de polder gehandhaafd blijven.

De afstand van 50m tot aan de bestemmingsgrens, zijnde de erfgrans, is tevens de milieuzonering ter voorkoming van overlast door geluid- en geurhinder. Uitgangspunt voor de beoordeling van overlast is de VNG-handreiking "Bedrijven en milieuzonering" uit 2009, die rekent als richtafstand voor kampeerterreinen en vakantiecentra tot woningen in een rustige woonwijk of rustig buitengebied 50 meter tussen enerzijds de belastende functie en anderzijds de uiterste situering van de gevel van de woning. De raad heeft in haar amendement bij de verlening van de verklaring van geen bedenkingen gesteld dat vastgehouden dient te worden aan de afstand van 50m tot aan de bestemmingsgrens. Dit om niet alleen voor de woning, maar tevens voor het gehele perceel de overlast te beperken. De afstand van 50m garandeert voldoende verwaaing van rook en geur uit houtkachel en barbecue.

De vooronderstelling dat ook gestookt wordt met huishoudelijk afval en plastic is een generaliserend vooroordeel die niet past bij de te verwachten gasten van een biologische schapenkaasboerderij.

Dat de plaatsing van zeven tenten leidt tot beëindiging van de rust, is eveneens een vooronderstelling. Op overlast kan niet op grond van vooronderstellingen en vooroordelen een voorschot genomen worden. Indien naderhand blijkt dat onevenredige overlast wordt ervaren, staat de wettelijke mogelijkheid tot het claimen van planschade open.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

6. De keuze van de locatie is zeer belastend voor de gezichtsbepalende waarde van het weiland in Oosterend. De locatie leent zich er ook voor dat de gebruikers hun auto aan de achterzijde van de tenten op de Duinweg gaan parkeren. Getwijfeld wordt aan de goede ruimtelijke afweging in het voorliggend plan en naar het onderzoek van de ontsluiting van het gebied. Een toelichting op de ruimtelijke afweging is niet gemaakt. Appellanten zijn, als direct gedupeerden, in betreffend plan op geen enkel moment gekend.

Reactie

Het aanzicht van het weiland vanaf de hoofdweg zal in de periode maart-oktober inderdaad anders zijn dan nu, hoewel de schapen er waarschijnlijk nog steeds zullen lopen. Er is een beplantingsplan opgesteld waardoor de tenten meer verscholen komen

te liggen tussen de begroeiing. Er wordt echter maar een zeer beperkte afbreuk aan de openheid van het weiland gedaan, omdat de tenten tegen de elzensingel en doornhaag aan de noordzijde zijn gesitueerd. In de winter zal het aanzicht ongewijzigd blijven. Wij zijn van mening dat de landschappelijke gevolgen van het plan beperkt blijven en niet zeer belastend zijn.

Parkeren dient te geschieden op het agrarisch bouwperceel, dus op het erf van de boerderij. Dit is een voorwaarde voor het verlenen van de vergunning. Indien niet gehouden wordt aan deze voorwaarde van de vergunning, zal handhavend worden opgetreden.

De ruimtelijke onderbouwing is opgenomen in de overwegingen in de (ontwerp-) vergunning.

Een ieder heeft kennis kunnen nemen van de vergunningaanvraag via de advertentie in de Terschellinger, op de gemeentelijke website en via divers digitale kennisgevingssystemen. U heeft kort na de aanvraag de stukken ingezien en vervolgens een voorzienswijze ingestuurd. U kunt dus niet gestand houden dat u op geen enkel moment gekend bent betreffende dit plan.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

7. Er wordt afbreuk gedaan aan de beginselen van de Ecologische Hoofdstructuur en er is geen sprake van een goede maatschappelijke inpassing.

Reactie

Het plangebied maakt deel uit van de EHS. Het beleid rond de EHS is neergelegd in de Provinciale Verordening Romte van de provincie Fryslân. Terreinen binnen de EHS dienen te worden beschermd tegen ruimtelijke ingrepen die onomkeerbaar zijn en waardoor de natuurlijke en landschappelijke waarden blijvend worden aangetast. De uitvoering van het plan is geen ruimtelijke ingreep maar betreft een vorm van gebruik van agrarisch land dat daarbij zijn oorspronkelijke functie behoudt. Er is geen sprake van onomkeerbaarheid, of van een aantasting van de natuurlijke en landschappelijke waarden. Het plan is derhalve niet strijdig met de uitgangspunten van de EHS. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen op te nemen. Ook is compensatie voor verlies aan oppervlak EHS gebied niet nodig en de activiteit heeft geen gevolgen voor de natuurwaarden, zoals blijkt uit de Ecologische voortoets van P.J. Zumkehr, d.d. februari 2013.

Ten aanzien van een goede maatschappelijke inpassing verwijzen wij naar het op 27 juli 2007 vastgestelde beleid 'kamperen bij de boer', welke tevens als nota van uitgangspunten heeft gediend voor het in 2008 vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied. Hierin is aangegeven dat zowel recreatie, alsook landbouw is gebaat bij een duurzame agrarische sector waarbij het recreatief medegebruik wordt bevorderd en het landschap wordt behouden. Anderzijds biedt de recreatieve ontwikkeling kansen voor de landbouwsector in de vorm van productverbreding, kennisoverdracht en aanvullende inkomsten. Het kamperen bij de boer wordt gezien als een vorm van verbreding van de agrarische bedrijfsvoering. Doelstelling van het beleid is dat de aantasting van het landschap en oneerlijke concurrentie voor de kampeersector tot een minimum beperkt wordt. De aanvraag voldoet aan gestelde voorwaarden.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

8. Een plan met tenten aan de noord- en oostkant van het hoofdgebouw op het boeren erf zou meer passen bij het fenomeen "kamperen bij de boer".

Reactie

Het kleinschalig kamperen vindt plaats binnen het agrarisch bouwperceel dan wel op percelen, direct aansluitend op de agrarische bouwpercelen. Het plan om te komen tot kleinschalig kamperen bij een volwaardig agrarisch bedrijf is aan aanvrager, exploitant, om te onderbouwen. Bij het situeren van tenten aan de noord- en oostkant van het hoofdgebouw op het agrarisch bouwperceel komt de agrarische bedrijfsvoering in het gedrang. De aanvrager heeft gekozen voor voorliggende opstelling als meest ideale locatie. Deze locatie voldoet aan gestelde voorwaarden.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

- **Stichting Ons Schellingerland, Lies 73 te Terschelling.**

1. De stichting heeft bezwaren tegen de ontwikkeling van een mini-camping / kamperen bij de Boer / BeterBoerenBed / trekkershutten c.a. op dat perceel, ten westen van Oosterend 17 in deze vorm, in deze omvang en met deze omgevingseffecten. Daarbij verwijzen zij naar een bijlage, bijlage 1, waarin zij haar zienswijzen tegen voorschriften van het in ontwerp zijnde bestemmingsplan Buitengebied Polder heeft verwoord.

Reactie

Samenvatting zienswijzen tegen ontwerp-bestemmingsplan volgens bijlage 1:
Bijlage 1 betreft een zienswijze van de stichting 'Ons Schellingerland' op het ontwerp-bestemmingsplan 'Buitengebied Polder 2013'.

De stichting stelt dat de inhoud van de zienswijze op het ontwerp-bestemmingsplan 'Buitengebied Polder 2013' beschouwd moet worden als specifieke zienswijze op de ontwerp-omgevingsvergunning van Oosterend 17.

Niet duidelijk is welke gronden specifiek betrekking hebben op de ontwerp-omgevingsvergunning en op de voorschriften van het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied Polder'. Ten tijde van het indienen van de omgevingsvergunning in november 2011 was er nog geen nota van uitgangspunten voor het bestemmingsplan Buitengebied Polder 2013. Ons inziens zijn de meer algemene bezwaren tegen de uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Polder 2013 zoals genoemd in 'bijlage 1' niet van toepassing op de voorliggende verzoek om omgevingsvergunning. Gevraagd wordt met de aanvraag af te kijken van het vigerende bestemmingsplan Buitengebied (Polder), te anticiperen op het in 2008 vastgestelde beleid. De beantwoording van de zienswijzen van de stichting tegen het bestemmingsplan Buitengebied Polder 2013 zullen als zodanig ook in die procedure worden beantwoord.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit aangaande de omgevingsvergunning van Oosterend 17 te Oosterend.

2. De definitie van 'het BeterBoerenBed' past niet binnen de Terschellinger definitie van 'Kamperen bij de Boer'. Niet uitgesloten moet worden dat het BeterBoerenBed in de volgende fase stacaravans worden, uit klimatologische, materiaal-technische en markttechnische overwegingen. Uit verkregen informatie zou blijken dat de 5 BBB-kampeermiddelen van af 1 april tot 1 november staan opgesteld, dus aangemerkt moeten worden als seizoensplaats. Er is sprake van 'roerend goed, geen bouwwerk zijnde'. De 5 BBB-kampeermiddelen hebben een blijvende landschappelijke impact op de aanblik/uitzicht op/van Oosterend, het weidse landschap wordt verdicht.

Reactie

Uitgangspunt als soort kampeermiddel betreffende de beleidsregels van Kamperen bij de Boer zijn tenten. Andere mobiele kampeermiddelen, chalets, trekkershutten of stacaravans zijn niet toegestaan. De definitie van een tent is een ruim begrip als het gaat over afmeting (een circustent is immers ook een tent), maar niet over materiaal en tijdelijkheid. In dit geval betreft het de klassieke tentconstructie van tentstokken met scheerlijnen, afgedekt met tentdoek. Het geheel staat op een houten vlonder dat gesteld is op een fundering van 15 betontegels van 0,5x0,5m. Het oppervlak van 45m² is de maximaal toegelaten oppervlakte voor een kampeermiddel binnen het gemeentelijk kampeerbeleid. De BeterBoerenBedtent is in omvang vergelijkbaar met een chalet of trekkershut, maar het essentiële verschil is gelegen in de mogelijkheid en verplichting om alleen in het kampeerseizoen opgebouwd te staan. Daarmee behoort het tot de categorie van tenten. Ook campings zonder jaarstandplaatsen hebben het hele seizoen vaste tenten op stenen funderingen of houten vlonders, geheel ingericht met keukens, stroom en water. De sanitaire voorzieningen worden grotendeels ondergebracht in de bestaande machineloods. Volgens het concept van het Beter Boeren Bed wordt per tentplaats een wateraansluiting en – afvoer aangelegd. Deze voorzieningen worden verwijderd zodra het kleinschalig kamperen wordt beëindigd. Kamperen bij de Boer vindt plaats op een volwaardig agrarisch bedrijf. De schapenkaasboerderij is een volwaardig agrarisch bedrijf.

Zodra het volwaardige agrarische bedrijfsvoering wordt afgebouwd, wordt het kleinschalig kamperen beëindigd

Kleinschalig kamperen is door de gemeenteraad vastgesteld op maximaal tien tenten. In deze vergunning is sprake van 7 tenten. Dit voldoet aan het gemeentelijk beleid van kleinschalig kamperen. Het onderscheid tussen seizoensplaats en toeristische plaats is in het beleid van 2008 niet opgenomen, de begrippen zijn in het beleid niet nader geformuleerd. Deze begrippen zijn bij deze aanvraag derhalve ook niet aan de orde en voldoet de aanvraag daarmee aan de betreffende voorwaarde.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

3. Er is een discrepantie naar aantal standplaatsen en locatie tussen de oorspronkelijke aanvraag omgevingsvergunning het ontwerp-omgevingsvergunning voor Oosterend 17.

Reactie

Op 14 mei 2012 heeft ons college aan aanvrager verzocht de weigeringsgronden, te weten het voldoen aan de voorwaarden van de ontheffingsregels, weg te nemen. Een van de weigeringsgronden was de locatie (zichtlijn en landschappelijke inpassing). Door een aanpassing van de locatie op hetzelfde perceel, tegen de bestaande beplanting (elzensingel, dichte beplanting) kwam ruimte vrij voor het plaatsen van 2 extra tenten. De wijziging is kenbaar gemaakt.

Dat de locatie op het perceel wijzigt en daaruit volgend de mogelijkheid tot het uitbreiden van het aantal te plaatsen tenten, is voor de vergunningprocedure van ondergeschikt belang. De oorspronkelijke aanvraagdatum blijft in dit geval gehandhaafd.

Op 5 juni 2012 is de aanvraag aan deze voorwaarden aangepast waarop de aanvraag verder is behandeld.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

4. Een gemotiveerde belangenafweging heeft volgens de stichting niet in voldoende mate plaatsgevonden.

Reactie

Aanvraag voldoet aan gestelde criteria, zoals vastgesteld in de beleidsnotitie kamperen bij de boer (2007). De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

5. Er is geen sprake van beleidscontinuïteit.

Reactie

Het pilotproject, het BetereBoerenBed dateert uit 2004 en heeft in 2007 geleid tot vaststelling van de beleidsnotitie 'Kamperen bij de Boer'. Deze notitie was uitgangspunt voor de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied van 2008 op dit onderdeel. Dit vastgestelde maar vernietigde bestemmingsplan is uitgangspunt voor het in ontwerp zijnde bestemmingsplan Buitengebied Polder 2013. Sinds de ontwikkeling van het beleid sinds 2004 is er sprake van beleidscontinuïteit.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

6. De voorzinswijze van 24 november 2011 is niet inde besluitvorming over de verklaring van geen bezwaar door de gemeenteraad betrokken.

Reactie

De stichting heeft haar voorzinswijze gericht aan het college dat het bevoegd gezag is in de verlening van een omgevingsvergunning. Bij een uitgebreide voorbereidingsprocedure kan het college alleen vergunning verlenen indien de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen geeft. De raad is een onafhankelijk bestuursorgaan dat op eigen merites een oordeel geeft op de aanvraag ten aanzien van het door de raad gestelde beleidskader. De aanpassing van het beleid zoals u heeft voorgesteld in uw voorzinswijze is niet aan het college en hoort in de afwegingen voor de vaststelling van nieuw beleid zoals de bestemmingsplannen thuis. Uw bezwaren en

suggesties op het algemeen beleid zijn meegenomen in de ontwikkeling van het bestemmingsplan Buitengebied polder.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

7. De stichting verzoekt de omgevingsvergunning pas te behandelen nadat het bestemmingsplan Buitengebied Polder is vastgesteld.

Reactie

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht bepaalt in artikel 3.3 dat het bevoegd gezag, in afwijking van artikel 3.9 eerste lid onderscheidenlijk artikel 3:18 van de Algemene wet bestuursrecht de beslissing op een aanvraag om omgevingsvergunning alleen dan aanhoudt, indien er geen grond is de vergunning te weigeren maar voor het gebied waarin de activiteit zal worden verricht vóór de dag van ontvangst van de aanvraag:

- a. Een voorbereidingsbesluit in werking is getreden;
- b. Een bestemmingsplan in ontwerp ter inzage is gelegd;
- c. Een verklaring als bedoeld in artikel 4.1, vijfde lid, of 4.3, vierde lid, van de Wet ruimtelijke ordening is bekendgemaakt;
- d. Een bestemmingsplan is vastgesteld;
- e. een bestemmingsplan na vaststelling is bekendgemaakt.

Vóór de dag van ontvangst van deze omgevingsvergunning was geen van deze voorwaarden voor aanhouding aan de orde. Het verzoek is daarmee ongegrond.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

• **Terschellinger Campinghouders Vereniging (TCV), Akkersweg 12 te Midsland.**

1. De TCV stelt dat kamperen bij de boer als het ware overal kan, terwijl voor de bestaande recreatiesector alles is bepaald. Er is geen kader dat locatie of de grenzen aangeeft. In het bestemmingsplan Buitengebied Polder 1979 zijn geen mogelijkheden opgenomen om gronden voor kampeermiddelen te gebruiken.

Reactie

Er wordt een omgevingsvergunning verleend voor de activiteit 'handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening'. In het geldende bestemmingsplan Buitengebied (polder) is voor de locatie Oosterend 17 de bestemming "Agrarisch gebied B" van toepassing. De aanvraag is in strijd met het geldende bestemmingsplan omdat de gronden uitsluitend mogen worden gebruikt als landbouwgrond. Met het verlenen van deze vergunning wordt afgeweken van het bestemmingsplan, en wordt het gebruik van de agrarische grond voor 'agrarische grond met recreatief medegebruik' mogelijk gemaakt. De uitgebreide vergunningprocedure volgens artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3^e van de Wabo wordt gevolgd. De vergunning wordt verleend onder de voorwaarden, zoals vastgesteld in de ontheffingsregels 'kamperen bij de boer', behorende bij het op 10 juni 2008 vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied. De door de gemeente geformuleerde uitgangspunten betreffende kamperen bij de boer stelt dat het kleinschalig kamperen uitsluitend is toegestaan binnen de agrarische bouwpercelen dan wel op percelen direct aansluitend op de agrarische bouwpercelen, bij een volwaardig agrarisch bedrijf. De aanvraag voldoet aan gestelde voorwaarden.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

2. In het structuurplan 'Terschelling voorbij 2000' wordt specifiek aangegeven dat kamperen bij de boer niet is toegestaan.

Reactie

Het structuurplan heeft het beleid ten aanzien van de ontwikkeling van kamperen bij de boer niet in de weg gestaan. Het pilotproject 'het BetereBoerenBed' dateert uit 2004 en heeft in 2007 geleid tot vaststelling van de beleidsnotitie 'Kamperen bij de Boer'. Deze notitie was uitgangspunt voor de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied van 2008 op dit onderdeel.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

3. In de Toeristische Toekomstvisie wordt melding gemaakt van het eventueel mogelijk maken van Kamperen bij de boer, betreffende locaties in het bestemmingsplan, onder stringente voorwaarden die moeten zorgen voor minimale aantasting van natuur en oneerlijke concurrentie.

Reactie

Het ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied Polder 2013 waarover De Toeristische Toekomstvisie spreekt, is nog niet vastgesteld. De voorliggende ontwerp-omgevingsvergunning wordt in afwijking van het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Polder 1979 verleend. De afwijking wordt verleend op basis van het in 2007 vastgestelde beleid volgens de beleidsnotitie 'Kamperen bij de Boer'. Dit beleid is uitgangspunt geweest voor de regels voor het kamperen bij de boer in het vastgestelde, maar vernietigde bestemmingsplan Buitengebied 2008. Het beleid is derhalve nog steeds van toepassing.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

4. De TCV stelt dat er eerst een wijzigingsgebied moet worden vastgesteld om aan alle ruimtelijke ordeningscriteria te voldoen.

Reactie

De gemeenteraad kan bij vaststelling van een bestemmingsplan wijzigingsgebieden aanstellen waarbij zij de bevoegdheid voor het wijzigen van de bestemming overdraagt aan het college. Voor een bestaand bestemmingsplan kan geen wijzigingsgebied worden vastgesteld. In het onderhavige plan wordt op grond van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3^e Wabo, in afwijking van het vigerende bestemmingsplan een vergunning verleend voor de activiteit handelen in strijd met de regels ruimtelijke ordening. Er wordt geen bestemming gewijzigd.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

5. De TCV stelt dat de aanvraag afwijkt van eerder vastgestelde regelgeving met betrekking tot milieuzonering, losse toilet-units en aanleg riolering. Dit laatste stuit op bezwaren omdat het kamperen bij de boer na 4 jaar geëvalueerd zal worden.

Reactie

Uitgangspunt voor de beoordeling van overlast door geluidshinder is de VNG-handreiking "Bedrijven en milieuzonering" uit 2009, die rekent als richtafstand voor kampeerterreinen en vakantiecentra tot woningen in een rustige woonwijk of rustig buitengebied 50 meter tussen enerzijds de belastende functie en anderzijds de uiterste situering van de gevel van de woning. De aanvraag voldoet aan deze richtnorm. De losse toilet-unit uit de aanvraag Kooipad 7 Halfweg is verplaatst naar een inpandige locatie, zoals voorgeschreven in de beleidsregels. Er is daar geen sprake meer van een vrijstaande toilet-unit.

De beleidsregels zoals vastgesteld in het bestemmingsplan buitengebied 2008 stelt dat de sanitaire voorzieningen worden ondergebracht binnen de bestaande gebouwen behorende bij het agrarisch bedrijf. Het aanleggen van een keukenkraan (met afvoer) valt buiten deze regelgeving omdat er in dat geval geen sprake is van sanitaire voorzieningen. Mocht bij de evaluatie blijken dat kamperen bij de boer geen toekomst heeft, zullen deze randvoorwaarden moeten worden verwijderd.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het definitieve besluit.

De volgende Voorwaarden en Overwegingen zijn onderdeel van de Omgevingsvergunning OV 2011-177 voor de activiteit:

- **Bouwen**

Overwegingen

Voor wat betreft de activiteit bouwen is de aanvraag om omgevingsvergunning, OV 2012, op grond van Hoofdstuk III, Artikel 3 van het Besluit Omgevingsrecht, vergunningvrij.

De volgende Voorwaarden en Overwegingen zijn onderdeel van de Omgevingsvergunning OV 2011-177 voor de activiteit:

- **Uitvoeren van een werk of werkzaamheden**

Voorschriften

- Bouwstoffen mogen alleen worden toegepast in 'werken';
- Er mag niet een grotere (of kleinere) hoeveelheid bouwstoffen worden toegepast dan voor de functie noodzakelijk;
- Bouwstoffen moeten terug neembaar worden toegepast en de bouwstoffen moeten worden verwijderd wanneer een werk zijn functie verliest;
- De kwaliteit van de toe te passen bouwstoffen moet voldoen aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit.

Overwegingen

Bij het nemen van het besluit hebben wij overwogen:

dat het perceel waarop de aanvraag betrekking heeft valt onder de voorschriften/regels van het vigerende bestemmingsplan "Buitengebied Polder";

dat de gronden waarop de aanvraag betrekking heeft in het bestemmingsplan "Buitengebied Polder" zijn voorzien van de bestemming "Agrarisch gebied B" (Artikel 3);

dat artikel 3, lid G1 bepaalt dat voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden (geen bouwwerk zijnde) een aanlegvergunning is vereist;

dat vergunning volgens lid J de in lid G1 genoemde vergunning slechts kan worden verleend, indien de belangen die er mee gediend worden van zodanige aard zijn dat uitvoering ervan (dringend) noodzakelijk is en indien hierdoor aan de landschappelijke, natuurwetenschappelijke en historische waarden, hetzij de agrarische belangen, geen onevenredige schade wordt toegebracht;

dat het werk en de werkzaamheden voor wat betreft het vigerende bestemmingsplan aan deze uitleg en criteria voldoet, omdat:

- het werk en de werkzaamheden zijn is vertaald in een inrichtingsplan die voldoende aannemelijk maakt dat het werk zorgvuldig uitgevoerd wordt;
- geen aantasting wordt verwacht van het karakter, de leefomgeving en het belevingsbeeld c.q. belevingswaarde van het gebied c.q. situering ter plaatse;
- geen beletselen worden verwacht op het gebied van water, natuur en ecologie, archeologie, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid;
- de gebruiksmogelijkheden van belendende percelen niet onevenredig worden beperkt;
- vanuit ruimtelijk en planologisch oogpunt bekeken de ingreep aanvaardbaar is.

dat deze vergunning wordt verleend behoudens vergunningen, benodigd voor de activiteiten die vallen onder 'waterstaatswerk of beschermingszone in beheer bij een waterschap gebruiken', omdat deze vallen onder de bevoegdheid van het waterschap.

Procedure Omgevingsvergunning OV 2011-177 / OL 224555

Gegevens aanvrager

Op 1 november 2011 hebben wij een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) ontvangen. Het betreft een verzoek van:

Mevrouw J.C. Bakker – Van Ek

Oosterend 17

8897 HW OOSTEREND

Het project waarvoor vergunning wordt gevraagd is als volgt omschreven:

- Aanvraag waarbij vergunning wordt gevraagd voor "het uitbreiden van de bestemming 'agrarische grond' naar 'agrarische grond met recreatief medegebruik'. Op deze grond zullen 5 (gewijzigde aanvraag 7 tenten d.d. 5 juni 2012) tenten geplaatst worden tussen 1 april en 1 november t.b.v. Kamperen bij de Boer voor een periode van 4 jaar. Dit ter versterking van het bestaande agrarische bedrijf, op het perceel, kadastraal bekend gemeente TERSCHELLING, sectie: K, nummer 1249, plaatselijk bekend perceel grasland westelijk van Oosterend 17 te Oosterend.

Gelet op bovenstaande omschrijving wordt vergunning gevraagd voor de volgende in de Wabo omschreven activiteiten:

1. het handelen in strijd met een bestemmingsplan
2. bouwen
3. uitvoeren van een werk of werkzaamheden

Als een of meer van bovengenoemde activiteiten voorkomen, moet daarnaast beoordeeld worden of een aantal toestemmingsstelsels kan worden aangehaakt. Of daadwerkelijk moet worden aangehaakt volgt niet uit de Wabo, maar uit de desbetreffende wet. Er zijn in dit geval geen stelsels aangehaakt.

Bevoegd gezag

Gelet op bovenstaande projectbeschrijving, alsmede op het bepaalde in hoofdstuk 3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de daarbij horende bijlage, alsmede de verklaring van geen bedenking die door de raad is afgegeven, zijn wij het bevoegd gezag om de integrale omgevingsvergunning te verlenen. Daarbij zijn wij er procedureel en inhoudelijk voor verantwoordelijk dat in ons besluit alle relevante aspecten aan de orde komen betrekking tot de fysieke leefomgeving, zoals ruimte, milieu, natuur en aspecten met betrekking tot het uitvoeren van werken en werkzaamheden. Verder dienen wij ervoor zorg te dragen dat de aan de omgevingsvergunning verbonden voorwaarden op elkaar zijn afgestemd.

Ontvankelijkheid

Artikel 2.8 van de Wabo biedt de grondslag voor een geharmoniseerde regeling van de indieningsvereisten. Dit betreft de gegevens en bescheiden die bij een aanvraag om een omgevingsvergunning moeten worden gesteld om tot een ontvankelijke aanvraag te komen. De regeling is uitgewerkt in paragraaf 4.2 van het Bor, met een nadere uitwerking in de Ministeriele regeling omgevingsrecht (Mor). Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze aan de hand van de Mor getoetst op ontvankelijkheid. Op Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving, mits wordt voldaan aan gestelde voorwaarden. De aanvraag is dan ook ontvankelijk en in behandeling genomen.

Ter inzage legging

Vanaf van 22 februari 2013 tot en met 4 april 2013 heeft de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage gelegen en zijn belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om zienswijzen naar voren te brengen. Gedurende deze termijn zijn 3 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn verwerkt in het definitieve besluit.

Advies, aanwijzing minister, verklaring van geen bedenkingen

In de Wabo en het Bor worden categorieën gevallen aangewezen waarin een omgevingsvergunning niet wordt verleend nadat een daarvoor aangewezen bestuursorgaan heeft verklaard dat het daartegen geen bedenkingen heeft. In dit geval heeft de gemeenteraad op 18 december 2012 een verklaring van geen bedenkingen afgegeven.

1 NOV 2011

Gegevens bevoegd gezag Gemeente Terschelling

Referentienummer

Datum ontvangst

OV 2011-177

Behoort bij omgevingsvergunning
d.d. 16 april 2013 nr. OV 2011-177, OLO nr. 224555
Het college van burgemeester en wethouders van de
gemeente Terschelling

R. Vogelzang,
Secretaris a.i.

mr. J.M. Vissér,
burgemeester.

Formulierversie
2011.01

Aanvraaggegevens

Aanvraagnummer 224555
Aanvraagnaam aanvraag plaatsing tenten
Uw referentiecode -

Ingediend op 01-11-2011
Soort procedure Uitgebreide procedure

Projectomschrijving Het uitbreiden van de bestemming 'agrarische grond' naar "agrarische grond met recreatief medegebruik". Op deze grond zullen 5 tenten geplaatst worden tussen 1 april en 1 november tbv Kamperen bij de Boer. Dit ter versterking van het bestaande agrarische bedrijf.

Opmerking -
Gefaseerd Nee
Blokkerende onderdelen weglaten Ja
Bijlagen die later komen voortoets NB wet
Bijlagen n.v.t. of al bekend -

Bevoegd gezag

Naam: Gemeente Terschelling
Bezoekadres: Burgemeester van Heusdenweg 10a
8881 EB WEST-TERSCHELLING
Postadres: Postbus 14
8880 AA WEST-TERSCHELLING
Telefoonnummer: 0562 446244
Bereikbaar op: ma t/m vr 9.00-12.00 wo 14.00-16.00 vr 19.00-20.00
Faxnummer: 0562 446299
E-mailadres algemeen: gemeente@terschelling.nl
Website: www.terschelling.nl

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Aanvragergegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

- Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Tent, (sta)caravan, kampeerauto of trekkershut plaatsen

- Bouwen

Werk of werkzaamheden uitvoeren

- Werk of werkzaamheden uitvoeren

Bijlagen

Aanvrager bedrijf

1 Bedrijf

KvK-vestigingsnummer 010645650000
Statutaire naam Ecologische schapenboerderij De Zeekraal
Handelsnaam De Zeekraal

2 Contactpersoon

Geslacht ☐ Man ☒ Vrouw
Voorletters J.C
Voorvoegsels -
Achternaam Bakker-van Ek
Functie mede-bedrijfsleider

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode 8897HW
Huisnummer 17
Huisnummertoevoeging -
Straatnaam Oosterend
Woonplaats OOSTEREND TERSCHELLING

4 Correspondentieadres

Adres Oosterend 17
8897HW OOSTEREND TERSCHELLING

1 Adres

Postcode 8897HW

Huisnummer 17

Huisnummertoevoeging -

Straatnaam Oosterend

Plaatsnaam OOSTEREND TERSCHELLING

Gelden de werkzaamheden in deze
aanvraag voor meerdere adressen
of percelen? ☐ Ja
☒ Nee

Toelichting op locatie De locatie is gelegen direct grenzend aan het bouwblok/ erf.

2 Eigendomssituatie

Eigendomssituatie van het perceel ☒ U bent eigenaar van het perceel
☐ U bent erfpachter van het perceel
☐ U bent huurder van het perceel
☐ Anders

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

1 Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Met welke regels voor ruimtelijke ordening zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd?

- ☒ Bestemmingsplan
- ☐ Beheersverordening
- ☐ Exploitatieplan
- ☐ Regels op grond van de provinciale verordening
- ☐ Regels op grond van een AMvB
- ☐ Regels van het voorbereidingsbesluit

Beschrijf hoe en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de regels voor ruimtelijke ordening.

grond heeft nu bestemming 'agrarische grond', zonder toevoeging "recreatief medegebruik".

Beschrijf het huidige gebruik van de gronden of het bouwwerk.

agrarisch gebruik

Beschrijf het beoogde gebruik van de gronden of het bouwwerk.

5 tenten voor recreatieverhuur, ruim opgezet.

Beschrijf de gevolgen van het beoogde gebruik voor de ruimtelijke ordening.

Meer begroeiing (elzensingels) ipv open ruimte. Zicht op agrarisch erf wordt veel minder. Het zicht vanaf de weg wordt netter

Hebt u een rapport nodig waarin de archeologische waarde van het terrein dat zal worden verstoord in voldoende mate is vastgelegd?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

Wordt er afgeweken van het exploitatieplan?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

Bouwen

Tent, (sta)caravan, kampeerauto of trekkershut plaatsen

1 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?

- ☐ Het wordt geheel vervangen
☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen
☒ Het wordt nieuw geplaatst

Toelichting

5 tenten worden gedurende het seizoen naast het boerderij-erf geplaatst

Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een bouwvergunning aangevraagd?

- ☐ Ja
☒ Nee

2 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?

Terrein

Let op: Als u werkzaamheden gaat uitvoeren in een grondwaterbeschermingsgebied of op een gesloten stortplaats, dan dient u een extra bijlage toe te voegen aan uw aanvraag. Download de [url=<http://www.infomil.nl/stortplaatsgrondwaterbeschermingsgebied>]bijlage[url].

3 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?

- ☒ Ja
☐ Nee

Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

0

Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

405

4 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?

- ☒ Ja
☐ Nee

Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

0

Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

615

5 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

☒ Ja
☐ Nee

Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

0

Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?

405

6 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?

☒ Ja
☐ Nee

Het bouwwerk is aanwezig van

April

Het bouwwerk is aanwezig tot

November

Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?

☐ Ja
☒ Nee

7 Uiterlijk bouwwerk

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels	stof	bruin
- Plint gebouw		
- Gevelbekleding	stof	bruin
- Borstweringen		
- Voegwerk		
Kozijnen		
- Ramen		
- Deuren	stof	bruin
- Luiken		
Balkonhekken		
Dakgoten en boeidelen		
Dakbedekking	stof	bruin

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in.

De tenten zijn van buiten stof met een binnenwerk van stof en houten onderdelen

8 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/stadsbouwmeester.

☒ Ja
☐ Nee

Werk of werkzaamheden uitvoeren

1 Provinciale of gemeentelijke weg

Gaat het om een provinciale of gemeentelijke weg?

- ☐ Provinciale weg aanleggen
☐ Gemeentelijke weg aanleggen
☒ Anders

2 Werk of werkzaamheden uitvoeren

Binnen welk bestemmingsplan zullen de werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden worden uitgevoerd?

bestemmingsplan buitengebied

Welke werken, geen bouwwerken zijnde, of welke werkzaamheden zullen worden uitgevoerd?

aanleggen riolering

Wat zijn de afmetingen van het werk of de omvang van de werkzaamheid?

zie tekening

Welke materialen zullen worden gebruikt?

pvc

Wordt grond afgevoerd naar een andere locatie?

nee

Zijn er obstakels aanwezig die in de weg staan voor het uitvoeren van het werk of de werkzaamheid?

nee

Staat in het bestemmingsplan dat een rapport moet worden overlegd waarin de archeologische waarde is vastgelegd van het terrein dat zal worden verstoord?

- ☐ Ja
☒ Nee

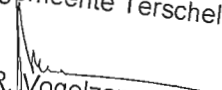
[illegible]

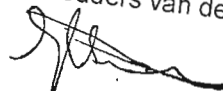
R. Vogelzang,
Secretaris a.i.

mr. J.M. Vissér,
burgemeester.

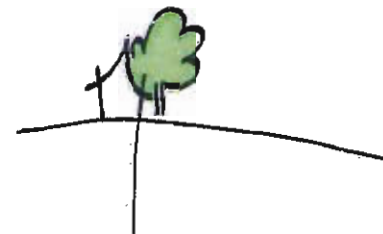
Behoort bij omgevingsvergunning
d.d. 16 april 2013 nr. OV 2011-177, OLO nr. 224555
Het college van burgemeester en wethouders van de
gemeente Terschelling

R. Vogelzang,
Secretaris a.i.

mr. J.M. Visser,
burgemeester.

INGEKOMEN 1 NOV 2011

Behoort bij omgevingsvergunning
d.d. 16 april 2013 nr. OV 2011-177, OLO nr. 224555
Het college van burgemeester en wethouders van de
gemeente Terschelling

R. Vogelzang,
Secretaris a.i.

mr. J.M. Visser,
burgemeester.

Het Betere Boeren Bed bij *De Zeekraal* biologische boerderij

Introductie

Biologische Boerderij De Zeekraal is een agrarisch bedrijf op Terschelling in het laatste dorpje voor het Europees Natuurgebied De Boschplaat. De boerderij wordt gerund door Gerben en Jolanda Bakker die sinds 2004 het bedrijf van Gerben's vader hebben overgenomen en gestart zijn met het melken van schapen. Momenteel worden er 200 schapen gemolken en alle melk wordt zelf verwerkt en in eigen beheer vermarkt.

Korte omschrijving

Sinds medio 2005 willen wij ons bedrijf uitbreiden met kleinschalige recreatie in de vorm van luxe tenten van Het Betere Boerenbed. Tot nu toe heeft men ons altijd verwezen naar het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied. Na inspraakrondes en besprekingen is in het ontwerp Bestemmingsplan een mogelijkheid gekomen voor kleinschalige recreatie op agrarische bedrijven. Door het vervallen van het Bestemmingsplan Buitengebied is nu gekozen voor deelplannen per dorp, de agrarische sector wordt daarna pas in behandeling genomen. Wij verwachten dat dit weer enkele jaren gaat duren en willen nu onze plannen realiseren op een manier die 'kan'. ("Kan het niet zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan") Via dit document willen we duidelijk maken waar de kracht van De Zeekraal ligt en hoe wij denken de tenten op een landschappelijke manier te kunnen inpassen in het huidige bedrijf.

Onze biologische boerderij draait in de huidige vorm nu 8 seizoenen. Wij merken dat deze opzet goed bij ons past en ons goed bevalt. De reden dat wij willen uitbreiden is het feit dat wij nu te weinig omzet maken om vast personeel aan te nemen waardoor de druk op ons privéleven en vrije tijd te groot wordt.

Het plan is om 5 tenten van Het Betere Boeren Bed te plaatsen, grenzend aan het huidige erf. Hierbij is terdege rekening gehouden met omwonenden en landschappelijke inpasbaarheid. Hierdoor zullen wij extra inkomsten genereren, zowel door de vergoeding voor de tenten als door de verwachte extra inkomsten uit de boerderijwinkel, waardoor wij in staat zijn iemand vast in dienst te nemen die ons kan vervangen met het melken, het kaasmaken en de verzorging van de dieren.

Graag zouden wij onze plannen in maart-april 2012 uitvoeren

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Wij vinden het heel belangrijk dat wij met ons bedrijf bijdragen aan 'een betere wereld'. Dit betekent dat wij zoveel mogelijk rekening houden met de wereld om ons heen in de breedste zin van het woord, zoals:

Rekening houden met de inkoop van produkten; zo min mogelijk chemische toevoegingen en zo min mogelijk transport. Ook de produkten die wij in onze winkel verkopen voldoen hier aan. Bovendien zijn al onze produkten in de winkel in Hoorn Fair Trade. Alle bedrijven krijgen een eerlijke prijs en er zijn goede arbeidsomstandigheden voor de werknemers.

Door de biologische bedrijfsvoering zijn wij in staat om het grasland zo natuurlijk mogelijk te houden; de grasopbrengst is beduidend lager hierdoor maar dit bepaalt wel voor een groot deel de smaak van onze kaas. Bovendien zijn er vele weidevogels en gras- en plantensoorten te vinden op onze graslanden.

Wij steunen diverse goede doelen op allerlei gebied zoals Amnesty International, Artsen zonder grenzen, het Wereld Natuurfonds, War Child, KWF kankerfonds en nog diverse anderen.

Samen met andere partijen zijn wij bezig om te kijken of het mogelijk is om via alternatieve wegen energie op te wekken en in te zetten in onze bedrijven. Ook zal er gewerkt worden aan energiebesparende maatregelen.

Melkschappen

Op De Zeekraal worden stamboek Friese melkschappen gehouden. Deze schappen zijn zwoegervrij en scrapie-onverdacht. Op het bedrijf is veel aandacht voor preventie van dierziekten; bij de bedrijfsvoering en aankoop van dieren wordt zorgvuldig omgegaan met besmettingsgevaar van bestaande ziekten. Ook voor ziekten als Blauwtong en Q-koorts wordt er zoveel mogelijk voor gezorgd dat er geen insleep is of wordt er gevaccineerd. Zowel voor het welzijn van de dieren als voor de veiligheid van de bezoekers is de aandacht voor ziektepreventie groot. Ons bedrijf heeft het certificaat voor "zoönose-verantwoord bedrijf" van de Gezondheidsdienst voor Dieren.

Melkverwerking

De schapen worden vanaf 2011 jaarrond gemolken. Alle melk wordt op het bedrijf verwerkt tot kaas, naturel of met diverse kruiden. De kaas met zee kraal is bij vele afnemers een favoriete keuze. Dit kaasmaken gebeurt drie maal per week door Jolanda. Zij heeft diverse projecten en cursussen gevolgd waaronder het project 'kwaliteitsverbetering biologische kaas'. Een klein deel van de melk wordt gebruikt voor verse kaas, kwark en ijs. In de zomermaanden wordt er wekelijks ijs gemaakt in de eigen ijsmakerij in de smaken cranberry, vanille, aardbei, stracciatella, hazelnoot en honing. We gebruiken uitsluitend onze eigen melk, de cranberry- en aardbeiprodukten van Groenhof, de honing van het Honingmagazijn en zo min mogelijk toevoegingsmiddelen.

Afzet

Ongeveer een kwart van de kaas wordt in de eigen huiswinkel verkocht. Een klein deel gaat naar een biologische tussenhandel en het grootste deel gaat rechtstreeks naar kaas- en delicatessenwinkels in heel Nederland en zelfs in Londen. In 2010 is onze kaas verkozen tot de top 5 van de lekkerste kazen van Nederland. Het ijs, de kwark en verse kaas worden alleen in de eigen winkels verkocht.

While I was in Paxton & Whitfield checking out [Blue Monday](#) I discovered another fascinating cheese I'd never heard of before called *Terschelling Schapenkaas*. It's an organic, Gouda-style sheep's milk cheese from the island of Terschelling in the far north of Holland.

Despite being only four months old it has a beautifully smooth texture and full nutty, tangy flavour - much mellower than many sheep's cheeses. I discovered it was imported by a company called [Boerenkaas](#) which is run by a guy called Chris Macfarlane who used to work for Neal's Yard. You can also buy it direct from their stall in Borough Market on Fridays and Saturdays, for £28 a kilo which isn't cheap but well worth it in my opinion.

Fiona Beckett

Boerderijwinkel

In onze boerderijwinkel verkopen we voornamelijk onze eigen kaas, kwark, verse kaas en ijs in diverse smaken. Hiernaast verkopen we ook streekprodukten van collegabedrijven van het eiland en uit het waddengebied. De winkel is van februari tot november geopend van 14.00 tot 18.00 uur op maandag t/m zaterdag. Er werken 3 personeelsleden part-time in de winkel

De boerderijwinkel is aangesloten bij Waddengoud. Momenteel is er een tweede vestiging in Hoorn. Hier worden naast deze produkten ook fair-trade kadoartikelen verkocht. Alle produkten die in de winkel in Hoorn verkocht worden zijn biologisch, streekprodukt of fair trade. Wij vinden het belangrijk dat de producent **een eerlijke prijs** krijgt voor de arbeid en het produkt.

Waddengoud is het **keurmerk** voor producten en diensten uit het Waddengebied. Waddengoud geeft u de **garantie** dat de producten uit dit gebied afkomstig zijn en op een **duurzame wijze** zijn gemaakt. De diensten bieden u een unieke ervaring **van de Wadden**, waarvan een aantal ook producten uit het Waddengebied serveren.

Biologisch en Agrarisch natuurbeheer

Momenteel hebben wij 6-jarige Agrarische Natuurpakketten voor Botanisch beheer en weidevogelbeheer. Wij doen wij al meer dan 20 jaar aan agrarisch weidevogel natuurbeheer waardoor de samenstelling van het grasland al bestaat uit vele gras- en plantensoorten. Sinds de omschakeling naar biologische bedrijfsvoering in 2003, gebruiken wij geen kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen meer. Uit tellingen blijkt dat ons grasland een bovengemiddeld aantal weidevogelnesten en planten- en grassoorten telt. De extra inkomsten die uit dit beheer komen zijn belangrijke inkomstenbronnen voor ons bedrijf.

Educatie

Jaarlijks bezoeken vele volwassenen en kinderen de bezoekboerderij De Zeekraal. Zij betalen hier entree voor. In de zomer worden er twee keer per week schapen geschoren en dagelijks worden van 15.30 uur tot 18.00 uur de schapen gemolken. Tijdens het werk vertelt Gerben allerlei wetenswaardigheden over het bedrijf en de agrarische werkzaamheden in het algemeen. Verder is er veel informatie te vinden over schapen, wolbewerking, kaasmaken en is er een minimuseum.

Op een speelse manier (ze kunnen bijvoorbeeld een boerderijdiploma verdienen!) komen kinderen heel veel te weten over de herkomst van hun voedsel en over de gang van zaken op een agrarisch bedrijf. Educatie blijkt een belangrijk aspect te zijn in de bezoekboerderij en op deze manier kan er laagdrempelig een stuk voorlichting gegeven worden over biologische productiewijze, dierenwelzijn en voedselherkomst.

(Vanwege het hoge BTW tarief en het ontbreken van horeca levert deze neventak maar een bescheiden extra inkomen op)

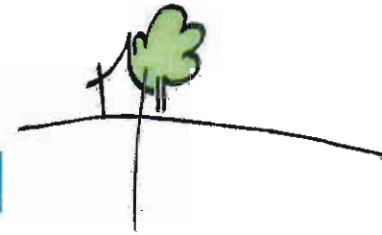

Leerbedrijf

Ieder jaar ontvangt De Zeekraal een aantal stagiaires van diverse opleidingen, variërend van MBO diervverzorging tot HAS Den Bosch, Universiteit Wageningen en dierenartsopleidingen. Zij doen 2-10 weken mee met alle voorkomende werkzaamheden en krijgen op deze manier een goede kijk op een biologisch agrarisch bedrijf met diverse verbredingstakken.

Nieuw project: Het Betere Boeren Bed

Al sinds 2005 willen wij graag Het Betere Boerenbed bij ons bedrijf. Tot nu toe is dit, vanwege het uitblijven van een nieuw Bestemmingsplan Buitengebied, nog niet van de grond gekomen.

Deze formule heeft voor ons vele voordelen; wij hoeven niet veel te investeren (de tenten zijn en blijven van de organisatie en de marketing & boekingen wordt door de organisatie geregeld) en de doelgroep die deze vakanties boekt past heel goed bij ons huidige bedrijf. Behalve inkomsten, een vergoeding per nacht per tent, verwachten wij ook een toename van de omzet in de boerderijwinkel

Concept

Het Betere BoerenBed is een seizoensgebonden verblijfsrecreatie formule. Voornamelijk gericht op de hoger opgeleide, 'twee -c.q. hoger- inkomen gezinnen', met kinderen in de leeftijd tussen de 2 en 15 jaar, afkomstig uit de randstad en de verstedelijkte gebieden.

De doelgroep is betrokken en bezig met bewust consumeren (eco/gezond). Zij is zich bewust van het milieu ende kwaliteit van de leef-omgeving en voelt zich verantwoordelijk voor het doorgeven van normen en waarden aan hun kinderen die passen bij verantwoordelijk en bewust leven.

Het Betere BoerenBed kenmerkt zich door kwalitatieve en kleinschalige recreatie aan te bieden aan een doelgroep die bewust zoekt naar kwaliteit in een landelijke omgeving in een 'kant en klare' comfortabele accommodatie. Het Betere BoerenBed is dan ook exclusief te vinden op het (kleinschalig) agrarisch bedrijf waar de ondernemer(s) (boer/boerin) een gedreven en betrokken rol willen spelen.

Beleving

Het Betere BoerenBed kenmerkt zich door het principe te huldigen van 'minder is meer'. Beleving en Ervaring in plaats van 'plastic pret'.

De Betere BoerenBed Boerderij biedt een kant en klare accommodatie waar de gast direct gebruik van kan maken. Alles is aanwezig om een verblijf 'comfortabel' door te brengen. De accommodaties zijn vormgegeven in een stijl en uitwerking die passen in een landelijke en natuurlijke omgeving en zijn dusdanig bestand tegen weersinvloeden dat er 'probleemloos' geleefd kan worden van april t/m oktober.

Alle Betere BoerenBed boerderijen liggen in een mooie natuurlijke omgeving, op- of in de onmiddellijke omgeving van een natuurgebied.

Praktisch

Per boerderij zullen 5 tenten worden opgezet, die per tent plaats bieden aan 5 volwassenen en 1 kind.

De voorgenomen activiteiten zullen plaatsvinden tussen Pasen en eind oktober en de geplande accommodaties zullen gedurende de overige maanden zowel onzichtbaar als onbewoonbaar zijn.

Iedere tent heeft een afmeting van 5 x 9m. De tenten worden zoveel mogelijk geïntegreerd in het landschap geplaatst en waar nodig wordt daartoe extra beplanting ingezet. Daarnaast moet deze plek op geringe afstand van de boerderij met zijn gebouwen, stallen en schuren liggen.

Voor het douchen kan er gekozen worden voor een mobiele doucheruimte. Deze kan dichtbij de machineloods gezet worden en zal aangesloten worden op de riolering

Het boerenbedrijf centraal

De beleving van het boerenbedrijf staat centraal. Hierin onderscheiden wij ons van een gebruikelijke camping en dragen daardoor bij aan de diversiteit van het toeristisch aanbod.

Inpasbaarheid, versterking economie

- Mogelijke bezwaren als visuele en auditieve overlast voor omwonenden en of aangrenzende natuurgebieden zullen zoveel mogelijk worden **beperkt** door
 - de situering van de tenten binnen daartoe aan te leggen **groenvoorzieningen**
 - positionering zo dicht mogelijk bij de bestaande bebouwing en het eigen erf
 - het behouden van het **vrije uitzicht** van alle direct omwonenden.Landschappelijke inpasbaarheid en beperking van overlast voor omwonenden zijn belangrijke uitgangspunten geweest bij de keus van de tentplaatsen.
- Het Betere BoerenBed biedt een unieke **seizoengebonden verblijfsrecreatie** formule, gericht op hoger opgeleiden met kinderen tussen 2 en 12 jaar afkomstig uit verstedelijkte gebieden. Het realiseren van dit plan betekent
 - een verbreding van het financiële en conceptuele draagvlak van en voor 'de Zeekraal',
 - een **versterking van het marktaandeel** onder hoger opgeleide gezinnen met kinderen dat Terschelling als vakantiebestemming kiest,
 - een **impuls aan de middenstand** in en om Oosterend,
 - een verbreding van de **diversiteit aan toeristische accommodaties** op het eiland
 - dat er wordt ingespeeld op de trend "glamping"; "terug naar de basis" maar dan wel met hedendaagse luxe.
 - dat tevens de aandacht voor **agrarische activiteiten** op de Waddeneilanden op de agenda wordt geplaatst.
- Aangezien de organisatie van Het Betere Boeren Bed de marketing voor zijn rekening neemt, zal het eiland Terschelling vaker in de media verschijnen.

Huidige situatie

Huidig erf, behorend bij het bedrijf. Schoonouders wonen in het voorgedeelte van de boerderij. Gerben en Jolanda wonen in de bedrijfswoning ten oosten van de boerderij. In het land ten westen van het erf ligt de mestzak. Deze wordt alleen nog gebruikt voor tijdelijke opslag bij het evt. aankopen van mest.

Aanleg Het Beter BoerenBed op terrein Oosterend 17

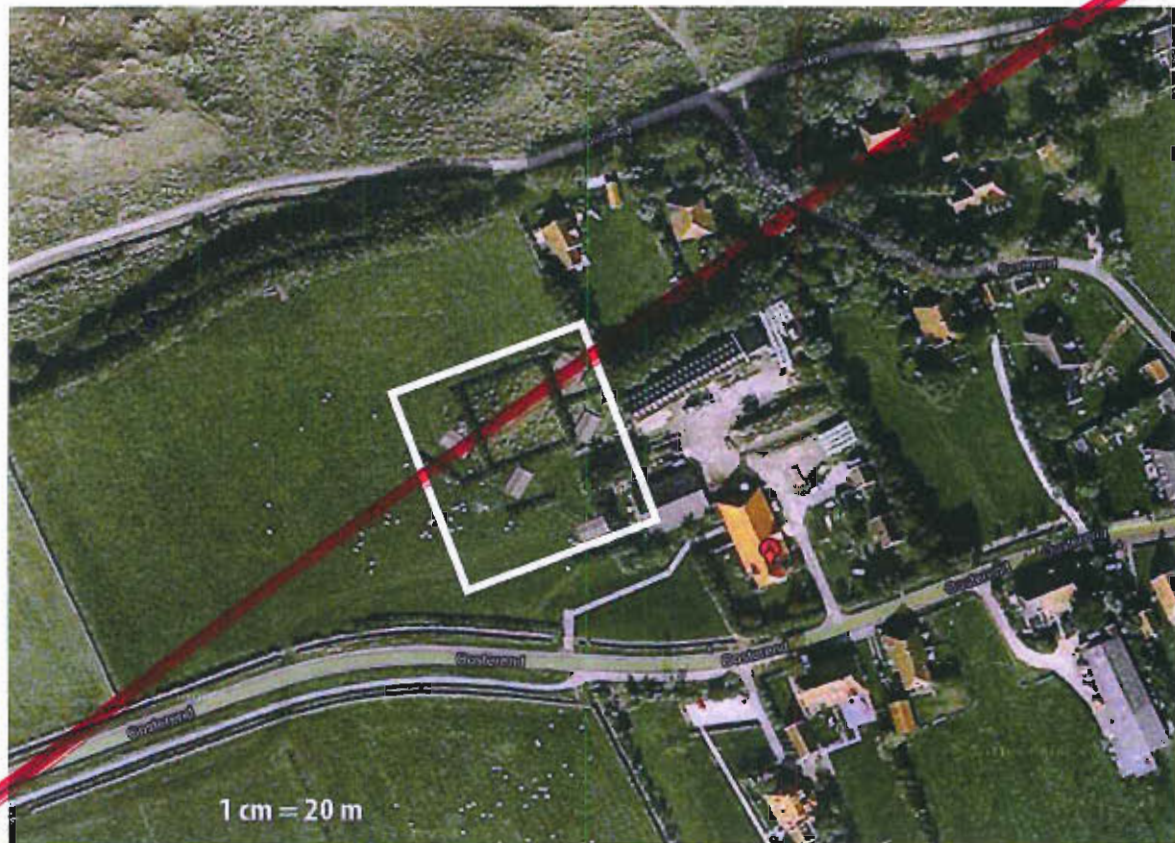
Uitgangspunten:

Beperken visuele impact dmv aanplant eilandtypische groenvoorzieningen

Minimaliseren overlast directe omgeving door behoud vrij uitzicht en positionering zo dicht mogelijk aan bestaande gebouwen en activiteiten

Creëren aantrekkelijk terrein voor gast door mix van beschutting, uitzicht, nauwe betrokkenheid bij boerderij en dieren en zoveel mogelijk eilandtypische activiteiten

(NB. De tent onder in het vierkant staat niet goed ingetekend; staat nu in de in-en uitloop voor de schapen. Hij komt iets noordelijker te staan)

Voor het witte vierkant zou een ontheffing of afwijking van het Bestemmingsplan kunnen gaan gelden

vervallen: zie aanvulling dd. 22 april 2013

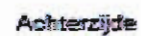
Landschappelijk inpasbaar

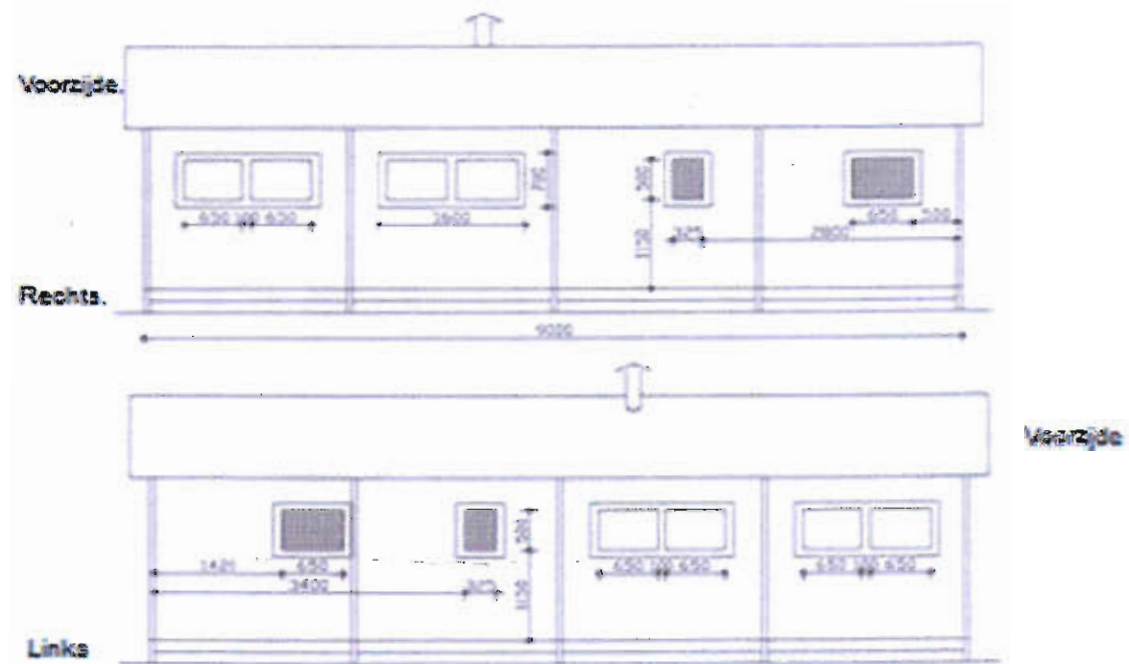
Huidig aanzicht De Zeekraal

Aanzicht met
Betere Boeren
Bed tenten

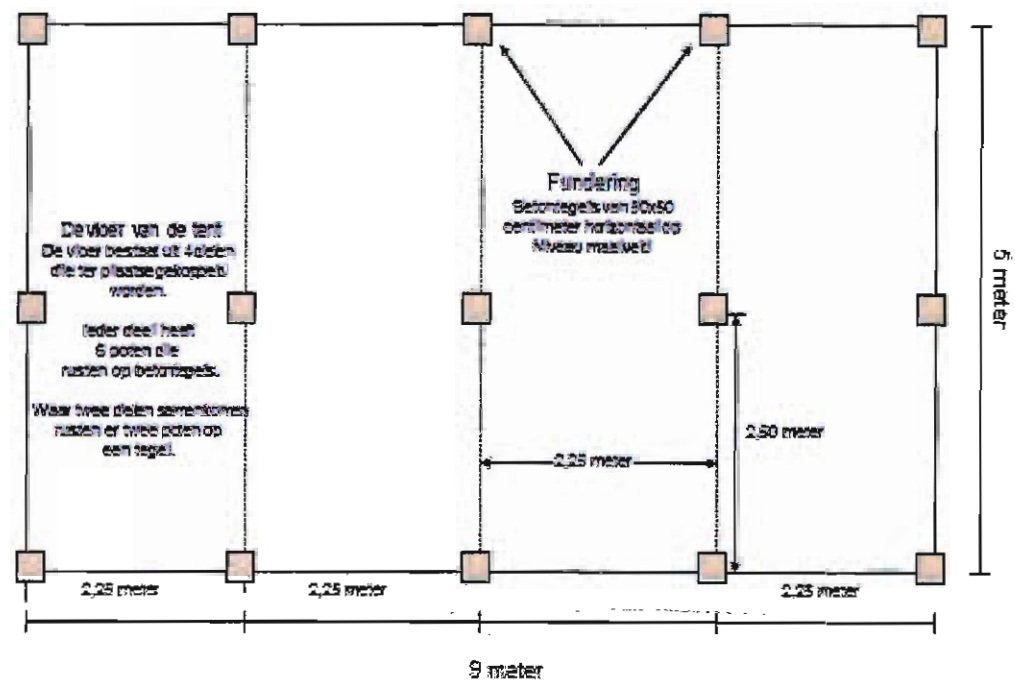

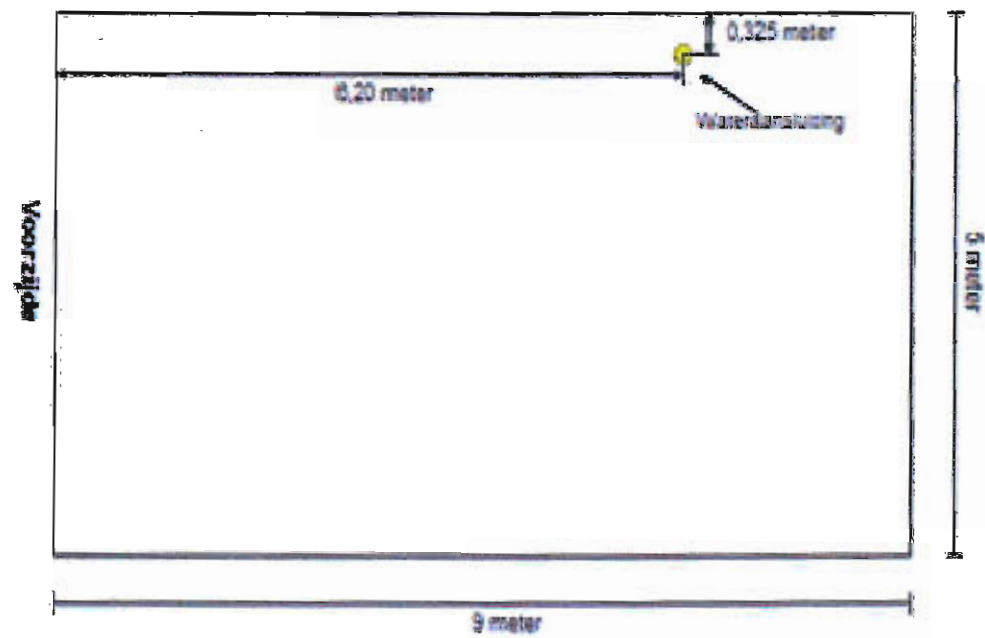
Zij aanzicht

Front of the tent

constructie

Voortoets

Omdat het perceel op korte afstand van de binnenduinrand ligt is het verplicht dat de effecten van het plan op het duingebied, dus op Natura2000-gebied Duinen Terschelling in kaart worden gebracht. Dit in het kader van externe werking.

Het perceel ligt zelf niet binnen de grenzen van het Natura2000-gebied. De plaatselijke ecologisch adviseur kan nu al voorzien dat er geen effecten zullen zijn. Aan de hand van een voortoets kan het plan worden voorgelegd bij de provincie Friesland. Volgens de ecologisch adviseur zijn significant negatieve effecten uit te sluiten en er wordt verwacht dat wij niet vergunningplichtig zullen zijn, m.a.w. dat een NB-wet-vergunning niet nodig is.

Het is ook verplicht de effecten op de door de Flora- en faunawet beschermde soorten in kaart te brengen. Dit levert geen problemen op daar er op ons perceel geen strikt beschermde soorten voorkomen, en door middel van een goede inrichting van het perceel er geen negatieve effecten zullen zijn voor de overige beschermde soorten.

De ecologisch adviseur zal een voortoets opstellen maar wegens verplichtingen in het buitenland zal dit pas rond half december gereed zijn.

Onderwerp: Verklaring van geen bedenkingen voor het realiseren van kamperen bij de boer schapenkaasboerderij de Zeekraal, Oosterend 17 te Oosterend

Jaar/nummer: 2012 / 88

De raad van de gemeente Terschelling:

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 5 decemer 2012;

overwegende dat het wenselijk is medewerking te kunnen verlenen aan het realiseren van kamperen bij de boer bij schapenkaasboerderij de Zeekraal, Oosterend 17 te Oosterend in afwijking van het ter plaatse geldende bestemmingsplan Buitengebied (polder);

overwegende dat er geen beletselen zijn hiervoor een verklaring van geen bedenkingen te verlenen;

gelet op het bepaalde in artikel 6.5 Besluit omgevingsrecht;

Besluit:

Een verklaring van geen bedenkingen te verlenen ten behoeve van het realiseren van kamperen bij de boer bij schapenkaasboerderij de Zeekraal, Oosterend 17 te Oosterend.

Terschelling, 18 december 2012.

De raad van de gemeente Terschelling voornoemd,

B.A. Wiener,
griffier

mr. J.M. Visser,
voorzitter

Behoort bij omgevingsvergunning
d.d. 16 april 2013 nr. OV 2011-177, OLO nr. 224555
Het college van burgemeester en wethouders van de
gemeente Terschelling

R. Vogelzang,
Secretaris a.i.

mr. J.M. Visser,
burgemeester.

AMENDEMENT

Voorstel nr. 2012/87

Onderwerp: kamperen bij de boer Oosterend 17

De raad van de gemeente Terschelling in vergadering bijeen d.d. 18 december 2012

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

de tekst van het raadsbesluit aan te passen door na de tekst:

"Overwegende dat het wenselijk is medewerking te kunnen verlenen aan het realiseren van kamperen bij de boer bij schapenkaasboerderij de Zeekraal, Oosterend 17 te Oosterend in afwijking van het ter plaatse geldende bestemmingsplan Buitengebied (polder)"

de volgende tekst toe te voegen:

, mits er een afstand van 50 meter is tussen de bestemmingsgrens van het nabijgelegen woonhuis en het eerste kampeermiddel en in deze tussenliggende ruimte niet op andere wijze ten behoeve van het kamperen zaken worden opgericht.

Toelichting:

De regels voor kamperen bij de boer, ten aanzien van de afstand tot belendende percelen, zoals opgenomen in het Bestemmingsplan Buitengebied 2008, dienen ook bij deze aanvraag in acht te worden genomen.

Ondertekening en naam:

M. Schellenberg

C. Oosterbaan

W.M. van Deelen

M. Spanjer-Ramaker

Van: Jelly van der Kloet <jvanderkloet@weterskipfryslan.nl>
Verzonden: dinsdag 12 maart 2013 11:34
Aan: Boels, Reina
CC: Jan van der Velde
Onderwerp: Reactie op ontwerp afwijkingsbesluit oosterend 17 te Oosterend
Bijlagen: image001.jpg

Geachte mevrouw Boels,

Op 26 februari 2013 ontvingen wij de bekendmaking van terinzagelegging van het afwijkingsbesluit Oosterend 17 te Oosterend.

Het plan maakt de plaatsing van 5 tenten op/nabij het perceel Oosterend 17 te Oosterend mogelijk. De tenten hebben in totaal een oppervlakte van circa 225m². De tenten komen op ene vlonder te staan die op enkele betontegels wordt geplaatst. De tenten zien wij niet als verharding omdat het hemelwater er onder kan infiltreren en omdat niet sprake is van een permanente situatie. In en rond het plangebied liggen ook geen waterhuishoudkundige objecten waar het plan op van invloed kan zijn. Het plan geeft ons dan ook geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Mei freonlike groetnis, Met vriendelijke groet,

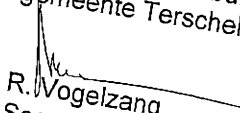

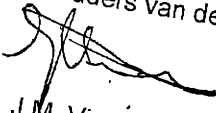
Jelly van der Kloet
Medewerker planvorming - Cluster Plannen

Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden
Harlingerstraatweg 113, 8914 AZ Leeuwarden
T: 058 - 292 22 22
M: 06- 30 111 483
E: jvanderkloet@weterskipfryslan.nl
W: www.weterskipfryslan.nl
Werkdagen: maandag tot en met donderdag

De informatie opgenomen in dit bericht kan vertrouwelijk zijn en is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Weterskip Fryslân staat niet in voor een correcte, tijdige overbrenging van dit bericht. E-mail wordt door Weterskip Fryslân niet gebruikt voor het aangaan van verplichtingen, tenzij dit expliciet schriftelijk is overeengekomen. Aan persoonlijke opvattingen van medewerkers kunnen geen rechten worden ontleend.

Behoort bij omgevingsvergunning
d.d. 16 april 2013 nr. OV 2011-177, OLO nr. 224555
Het college van burgemeester en wethouders van de
gemeente Terschelling

R. Vogelzang,
Secretaris a.i.

mr. J.M. Visser,
burgemeester.

Planschadeovereenkomst

De ondergetekenden,

De gemeente Terschelling, te dezen ingevolge het bepaalde in artikel 171 Gemeentewet vertegenwoordigd door haar burgemeester, de heer J.M. Visser, hierna te noemen: gemeente

De ondergetekende 'ecologische schapenboerderij De Zeekraal', te dezen vertegenwoordigd door haar eigenaar de heer G. Bakker, hierna te noemen: verzoeker

In aanmerking nemende:

- dat de verzoeker bij de gemeente een omgevingsvergunning (kenmerk OV 2011-177) heeft aangevraagd voor de activiteit 'het handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening' op het perceel Oosterend 17 te Oosterend;
- dat dit verzoek in strijd is met het geldende bestemmingsplan "Buitengebied (polder)";
- dat daarom het verzoek door de gemeente geweigerd behoort te worden, tenzij de gemeente bereid is om mee te werken aan een afwijking van het bestemmingsplan;
- dat de gemeente pas kan besluiten tot een afwijking van het bestemmingsplan als daarbij sprake is van een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat;
- dat het verzoek is aangemerkt als een aanvraag in het kader van artikel 2.1, lid 1, sub c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- dat het verzoek om af te wijken van het bestemmingsplan zijn basis vindt in artikel 2.12, lid 1, sub a onder 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- dat uit een eerste onderzoek niet van doorslaggevende planologische beletselen zijn gebleken om mee te werken aan het gemelde verzoek;
- dat er evenwel uit een afwijking van het bestemmingsplan schade kan voortvloeien als bedoeld in artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening, waarom er bij de gemeente gerede twijfel bestaat over de vereiste economische uitvoerbaarheid van de gevraagde planologische maatregel;
- dat de verzoeker geen planschade risicoanalyse heeft laten uitvoeren en daarom vooraf de hoogte van eventuele planschade niet bekend is;
- dat de verantwoordelijkheid voor het laten uitvoeren van een planschaderisicoanalyse bij de verzoeker ligt,
- dat de gemeente bereid is de door de verzoeker gevraagde planologische maatregel verder in procedure te brengen, onder voorwaarde dat de verzoeker zich ten behoeve van de economische uitvoerbaarheid van de maatregel bereid verklaart de daaruit voortvloeiende voor vergoeding in aanmerking komende planschade volledig aan de gemeente te compenseren;
- dat de gemeente de "De Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Terschelling 2008" heeft vastgesteld op grond waarvan een derde-belanghebbende zoals de verzoeker betrokken wordt bij de behandeling van aanvragen om planschadevergoeding;

Behoort bij omgevingsvergunning
d.d. 16 april 2013 nr. OV 2011-177, OLO nr. 224555
Het college van burgemeester en wethouders van de
gemeente Terschelling

R. Vogelzang,
Secretaris a.i.

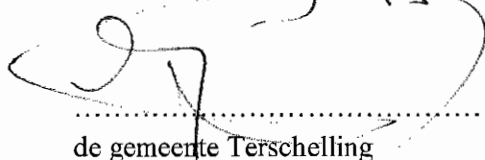

mr. J.M. Visser,
burgemeester.

verklaart als volgt:

- Deze overeenkomst laat de uitoefening van alle publiekrechtelijke bevoegdheden door de gemeente volledig onverlet. De gemeente behoudt haar bevoegdheid om bij nadere overweging, onder meer als gevolg van indiening van schriftelijke zienswijzen, wijzigingen aan te brengen in de door de verzoeker gevraagde planologische maatregel of alsnog te weigeren deze maatregel te treffen;
- De gemeente zal de verzoeker schriftelijk in kennis stellen van een aanvraag om vergoeding van schade als bedoeld in artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening die voortvloeit uit de afwijking van het bestemmingsplan zoals deze naar aanleiding van het door de verzoeker ingediende verzoek wordt vastgesteld door de gemeente en in werking treedt. De gemeente zal de verzoeker bij de behandeling van een dergelijke aanvraag betrekken op de wijze zoals voorgeschreven in de "De Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Terschelling 2008";
- De verzoeker verbindt zich om aan de gemeente het totale bedrag te compenseren van de schade als bedoeld in artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening, die onherroepelijk voor vergoeding door de gemeente in aanmerking komt en die voortvloeit uit de wijziging van het bestemmingsplan, zoals deze naar aanleiding van het door de verzoeker ingediende verzoek daartoe wordt vastgesteld door de gemeente en in werking treedt;
- De gemeente zal zo spoedig mogelijk na iedere aparte en onherroepelijke vaststelling van een bedrag van planschade die voortvloeit uit de in artikel 2.12, lid 1, sub a onder 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht bedoelde afwijking van het bestemmingsplan het bedrag schriftelijk aan de verzoeker mededelen. Ter uitvoering van het bepaalde verplicht de verzoeker zich het desbetreffende bedrag na iedere mededeling aan de gemeente over te maken binnen twee weken na de verzending van de mededeling door storting op bankrekening 28.50.08.285 van de Bank Nederlandse Gemeenten ten name van de gemeente Terschelling, onder vermelding van 'planschadekosten OV 2011-177';
- Deze overeenkomst vervalt zodra onherroepelijk vast komt te staan dat de omgevingsvergunning voor de activiteit 'handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening' niet wordt verleend;
- Het is de verzoeker zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de gemeente niet toegestaan rechten en verplichtingen uit deze overeenkomst over te dragen aan derden; de gemeente is bevoegd aan een mogelijk te geven toestemming nadere voorwaarden te verbinden;
- Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing en geschillen tussen partijen zullen worden beslecht door de bevoegde rechter in het arrondissement waarbinnen het grondgebied van de gemeente is gelegen.

Aldus opgemaakt in 2-voud en getekend,

te West-Terschelling d.d. 1 maart 2013

.....
de gemeente Terschelling

burgemeester, de heer J.M. Visser
Burgemeester van Heusdenweg 10a
8881 EB West-Terschelling

te Oostereend d.d. 31-3-2013

.....
de verzoeker

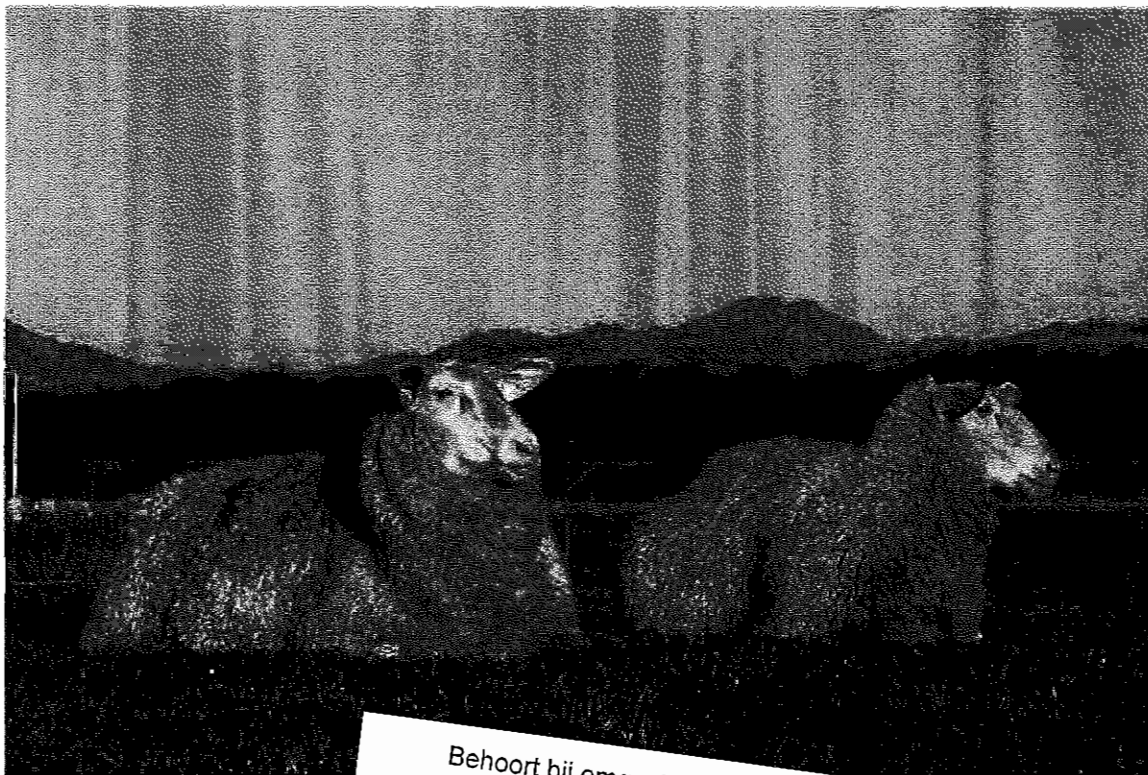
'ecologische schapenboerderij De Zeekraal'
eigenaar, de heer G. Bakker

OV 2012177.

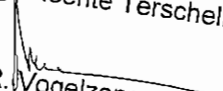
Oosterend 17.

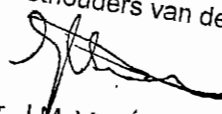
**"Kamperen bij de boer" bij de biologische boerderij De Zeekraal, Oosterend
Terschelling. Een ecologische beoordeling.**

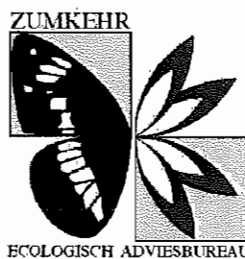
P.J.Zumkehr.

Behoort bij omgevingsvergunning
d.d. 16 april 2013 nr. OV 2011-177, OLO nr. 224555
Het college van burgemeester en wethouders van de
gemeente Terschelling

R. Vogelzang,
Secretaris a.i.

mr. J.M. Visser,
burgemeester.

ZUMKEHR ECOLOGISCH ADVIESBUREAU
Midland – Terschelling
Februari 2013

Colofon.**Zumkehr, P.J., 2013.**

“Kamperen bij de boer” bij de biologische boerderij De Zeekraal, Oosterend Terschelling. Een ecologische beoordeling.
Februari 2013.

Opdrachtgever.

Biologische boerderij “De Zeekraal”; Gerben en Jolanda Bakker, Oosterend Terschelling.

Uitvoerder.

Zumkehr Ecologisch Adviesbureau.
P.J.Zumkehr, Oude Terpweg 3
8891 GE Midsland Terschelling
tel. 0562-449196
mob. 06.50.816.092
e-mail: admin@pzumkehr.nl

© Zumkehr Ecologisch Adviesbureau
Overname van gegevens uit dit rapport is toegestaan met bronvermelding.

“Kamperen bij de boer” bij de biologische boerderij De Zeekraal, Oosterend Terschelling. Een ecologische beoordeling.

1. Samenvatting en conclusies.

De eigenaren van de biologische boerderij “De Zeekraal” te Oosterend Terschelling willen op hun bedrijf gebruik maken van de mogelijkheden tot “kamperen bij de boer”. Deze mogelijkheden zijn voor het bedrijf vastgelegd in het bestemmingsplan Polder van de Gemeente Terschelling dat momenteel nog in procedure is. Dit bestemmingsplan geeft aan een deel van het grasland ten westen van de bedrijfspanden van “De Zeekraal” de toegevoegde gebruiksfunctie “kamperen bij de boer”. Op de locatie zullen 7 tenten worden geplaatst via de organisatie “Het betere boerenbed”. De tenten zullen aanwezig zijn jaarlijks van april t/m oktober en zullen in het winterhalfjaar worden verwijderd. Er is derhalve sprake van seizoensgebonden verblijfsrecreatie.

Dit rapport analyseert de effecten van de uitvoering van het plan op de natuurwaarden van het plangebied en van de omgeving. Het betreft onder meer een voortoets in het kader van Natura2000 en de Natuurbeschermingswet 1998. Daarnaast wordt ingegaan op de effecten op door de Flora- en faunawet beschermde soorten en wordt de relatie met de provinciale Ecologische Hoofdstructuur (pEHS) beschreven.

Natura2000.

Het plangebied grenst direct aan Natura2000-gebied *Duinen Terschelling*. Aan de hand van de voortoets wordt het volgende geconcludeerd:

- De uitvoering van het plan heeft geen significant negatieve effecten voor de habitattypen die deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied.
- De uitvoering van het plan heeft geen significant negatieve effecten voor de habitatrichtlijnsoorten die deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied.
- De uitvoering van het plan heeft geen significant negatieve effecten voor de Vogelrichtlijnsoorten die deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied.
- Er is geen sprake van cumulatieve effecten in verband met andere plannen die in de omgeving van het plangebied worden uitgevoerd.

Met betrekking tot Natura2000-gebied *Waddenzee*, dat op een afstand van 200 meter van het plangebied ligt, wordt het volgende geconcludeerd:

- De uitvoering van het plan heeft geen significant negatieve effecten voor de habitattypen die deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied.
- De uitvoering van het plan heeft geen significant negatieve effecten voor de habitatrichtlijnsoorten die deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied.
- De uitvoering van het plan heeft geen significant negatieve effecten voor de Vogelrichtlijnsoorten die deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied.
- Er is geen sprake van cumulatieve effecten in verband met andere plannen die in de omgeving van het plangebied worden uitgevoerd.

Het plangebied ligt op een dermate grote afstand van Natura2000-gebied *Noordzeekustzone* dat enige effect van de uitvoering van het plan op de instandhoudingsdoelen van dit Natura2000-gebied op grond van de afstand is uitgesloten.

De eindconclusie wordt getrokken dat de uitvoering van het plan niet strijdig is met Natura2000 en de Natuurbeschermingswet 1998. Het is niet nodig een passende beoordeling van het plan op te stellen. De aanvraag van een Natuurbeschermingswet-vergunning is niet nodig.

Flora- en faunawet.

Met betrekking tot de Flora- en faunawet wordt het volgende geconcludeerd:

- In het plangebied en in de omgeving ervan komen geen strikt beschermde soorten voor.
- In het plangebied komen geen matig beschermde soorten voor.
- De uitvoering van het plan heeft geen negatief effect op de matig beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

- Met betrekking tot de matig beschermde soorten wordt voldaan aan de beginselen van *zorgplicht* en *zorgvuldig handelen*. Het is niet nodig extra *mitigerende maatregelen* op te nemen.
- Met betrekking tot de algemene soorten geldt op voorhand een vrijstelling van de Flora- en faunawet.
- Met betrekking tot de broedvogels in het plangebied wordt gesteld dat uitsluitend algemene soorten zangvogels voorkomen die weinig kwetsbaar zijn. Deze vogels broeden in de elzensingel langs de noordrand van het plangebied.
- De elzensingel is in het *bestemmingsplan Polder* bestemd als "bos", en is door de regelgeving van het bestemmingsplan beschermd.
- De uitvoering van het plan zal geen negatieve effecten op de broedvogels van het plangebied hebben, wel zijn positieve effecten te verwachten als de tentplaatsen door extra aanplant van houtgewassen landschappelijk worden ingepast.
- Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op de broedvogels in de omgeving van het plangebied.
- Met betrekking tot de broedvogels wordt voldaan aan de beginselen van *zorgplicht* en *zorgvuldig handelen*. Het is niet nodig extra *mitigerende maatregelen* te nemen.

Als eindconclusie wordt gesteld dat de uitvoering van het plan niet leidt tot strijdigheid met de Flora- en faunawet. Het is niet nodig een ontheffing van de wet aan te vragen.

Provinciale Ecologische Hoofdstructuur.

Het plangebied maakt deel uit van de pEHS. Het beleid rond de pEHS is neergelegd in het *Streekplan* van de Provincie Fryslân. Terreinen binnen de pEHS dienen te worden beschermd tegen ruimtelijke ingrepen die onomkeerbaar zijn en waardoor de natuurlijke en landschappelijke waarden blijvend worden aangetast. De uitvoering van het plan is geen ruimtelijke ingreep maar betreft een vorm van *gebruik* van agrarisch land dat daarbij zijn oorspronkelijke functie behoudt. Er is geen sprake van onomkeerbaarheid, of van een aantasting van de natuurlijke en landschappelijke waarden. Het plan is derhalve niet strijdig met de uitgangspunten van de pEHS. Het is niet nodig extra mitigerende maatregelen op te nemen. Ook is compensatie voor verlies aan oppervlak EHS gebied niet nodig.

2. Inleiding.

De Gemeenteraad van Terschelling heeft enige jaren geleden het voorstel aangenomen kamperen bij boerdenbedrijven op het eiland mogelijk te maken. Inmiddels is als gevolg van een raadsbesluit van de Gemeenteraad het “kamperen bij de boer” toegekend aan twee bedrijven op Terschelling, waaronder de biologische boerderij “De Zeekraal” te Oosterend. Het bestemmingsplan Polder, dat momenteel tijdens het opstellen van dit rapport in procedure is, geeft aan een strook in het agrarisch grasland ten westen van de bedrijfspanden, parallel lopend aan de aan de noordzijde van dit grasland gelegen elzensingel de toegevoegde gebruiksfunctie “kamperen bij de boer”.

De eigenaren van “De Zeekraal”, Gerben en Jolanda Bakker, hebben al enige jaren geleden aangegeven van de mogelijkheden voor kamperen bij de boer gebruik te willen maken. Zij willen daarbij gebruik maken van de formule van “het Betere Boerenbed”. Nu de mogelijkheden zich ook bestemmingsplanmatig aandienen kan het plan ook ten uitvoer worden gebracht. Wel is daarbij de kanttekening gemaakt dat het plan moet worden getoetst op mogelijke significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de *Natura2000*-gebieden in de nabije omgeving. Daarnaast is het verplicht de effecten op de beschermde soorten van de *Flora- en faunawet* in kaart te brengen. Gerben en Jolanda Bakker hebben aan *Zumkehr Ecologisch Adviesbureau* gevraagd een ecologische beoordeling van het plan op te stellen. Deze beoordeling kan gelden als een **voortoets** in het kader van *Natura2000* en de *Natuurbeschermingswet1998*.

3. Het plangebied en het plan.

Het plangebied is het grasland ten westen van de bedrijfspanden van “De Zeekraal”, gelegen aan de westzijde van Oosterend. Het betreft een onbebouwd gebied gelegen tussen de bebouwing van het dorp Oosterend en enkele percelen met losse bebouwing ten westen van het plangebied. Aan de zuidzijde van het grasland loopt de Hoofdweg van Terschelling. Aan de noordzijde wordt het grasland begrensd door een dichte, goed onderhouden elzensingel, die deel uitmaakt van het eilander elzensingellandschap (dat ter plaatse echter uit niet meer dan één singel bestaat). Ten noorden van deze singel ligt het uitgestrekte duingebied van Terschelling. Zie verder de kaarten in dit rapport.

Het plan betreft het jaarlijks voor de periode van april tot en met oktober plaatsen van 7 luxe tenten van 5 x 9 meter in oost-west richting in het grasland aan de zuidzijde van de elzensingel. De elzensingel wordt gespaard en kan dienen als camouflage van het plangebied gezien vanuit het noordelijker gelegen duingebied. De locaties voor de tenten worden door de aanplant van extra beplanting zodanig ingericht dat de tenten in de zomerperiode goed in het landschap geïntegreerd zijn. Ten behoeve van de wensen van aanwonenden wordt aan de oostzijde van het perceel een gedeelte open gehouden zodat een zichtlijn in de richting van de hoofdweg behouden blijft. Het plan betreft seizoensgebonden verblijfsrecreatie. In de winterperiode worden de tenten verwijderd, en maakt het perceel weer deel uit van het Terschellinger agrarisch landschap. Per tent is ruimte voor 5 volwassen en 1 kind. Sanitaire voorzieningen zijn aanwezig binnen de bedrijfspanden van de biologische boerderij.

4. Bestemmingsplannen.

Het plangebied maakt deel uit van bestemmingsplan Polder, dat momenteel in procedure is. Het grasland heeft in het bestemmingsplan Polder de bestemming “Agrarisch”, met specifiek voor het noordelijke deel van het perceel, parallel aan de elzensingel, de gebruiksmogelijkheid “kamperen bij de boer”. De elzensingel ten noorden van het plangebied heeft de bestemming “Bos”.

5. Wettelijk kader.

5.1. De Natuurbeschermingswetgeving in Nederland.

In dit hoofdstuk is de relevante ecologische wet- en regelgeving kort samengevat. Voor een precieze weergave van juridisch relevante teksten raadplege men de oorspronkelijke uitgaven van de wetsteksten. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming (§3.1.1) en soortbescherming (§3.1.2).

5.1.1. Gebiedsbescherming

Bij gebiedsbescherming worden gebieden met bijzondere natuurwaarden wettelijk beschermd. Het gaat daarbij om de Natura2000 gebieden (Speciale beschermingszones; SBZ's), natuurreservaten in het kader van de Natuurbeschermingswet, de Ecologische Hoofdstructuur en de Planologische Kernbeslissing Waddenzee III.

Natuurbeschermingswet

In de in oktober 2005 in werking getreden nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 is de gebiedsbescherming geregeld van Natura2000-gebieden en van Beschermd Natuurmonumenten. Deze gebieden omvatten de SBZ's, de Natuurmonumenten in het bezit van het rijk c.q. Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten in particulier eigendom. De SBZ's die in het kader van de Habitatrichtlijn zijn vastgesteld worden ook wel Habitatrichtlijngebieden genoemd. Ze zijn aangewezen vanwege bijzondere habitats en soorten (de zogenaamde 'kwalificerende waarden'), genoemd in respectievelijk bijlage I en bijlage II van de richtlijn. De SBZ's in het kader van de Vogelrichtlijn staan ook wel bekend als Vogelrichtlijngebieden. Ze zijn aangewezen ter bescherming van het leefgebied van bedreigde vogels en trekvogels. Als projecten en andere handelingen in of nabij een Natura2000-gebied of Beschermd Natuurmonument plaatsvinden, moet onderzocht worden of deze significant negatieve effecten op de kwalificerende waarden van de SBZ of de natuurlijke kenmerken van het Beschermd Natuurmonument hebben. Als uit deze beoordeling blijkt dat de SBZ wordt aangetast, of duidelijke twijfel bestaat over het uitblijven van die aantasting, kan het bevoegd gezag (Gedeputeerde Staten of de Minister onder wiens verantwoordelijkheid het gebied beheerd wordt) slechts vergunning verlenen voor de gevraagde activiteit als er geen alternatieven zijn, er een dwingende reden van groot openbaar belang met die activiteit is gemoeid en vóór de ingreep compensatie van natuurwaarden is gerealiseerd. Voor Beschermd Natuurmonumenten geldt eveneens de genoemde voorwaarde van 'dwingende redenen van groot openbaar belang' voor vergunningverlening bij 'aantasting van de natuurlijke kenmerken'; een onderzoek naar alternatieven of het uitvoeren van compenserende maatregelen is echter niet verplicht.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor een netwerk van natuurgebieden door Nederland. Waar de grenzen nog globaal zijn vastgesteld, moeten onomkeerbare ingrepen voorkomen worden. Na vaststelling van de exacte grenzen zijn ruimtelijke ingrepen binnen de EHS niet toegestaan. In uitzonderingsgevallen kan het Rijk de natuurwaarden en functies van het EHS-gebied laten wijken voor andere functies van groot maatschappelijk belang. De initiatiefnemer dient deze belangen en mogelijke alternatieven uitgebreid te motiveren. Daarnaast dient hij *compenserende* dan wel *mitigerende (verzachtende) maatregelen* te treffen (Ministerie van LNV 2003).

In vrijwel geheel Friesland is inmiddels de feitelijke Provinciale Ecologische Hoofdstructuur vastgesteld (*Streekplan Fryslân* 2006). In het streekplan is verwoord dat een algemene zorgplicht bestaat voor de instandhouding van kwetsbare soorten. Ruimtelijke ingrepen in de EHS zijn niet toegestaan als deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van 'redenen van groot openbaar belang'. Voor Vogelrichtlijngebieden of Natuurbeschermingswetgebieden – zoals hier het geval is – gelden

aanvullende eisen. In het geval van een ingreep worden alle nodige mitigerende maatregelen getroffen. Bij Habitatrichtlijngebieden met prioritaire soorten en/of habitats, zijn onder 'dwingende redenen van groot openbaar belang' niet begrepen 'redenen van sociale of economische aard'. Bij natuurcompensatie is een uitgangspunt dat geen netto-verlies optreedt aan waarden voor wat betreft areaal, kwaliteit en samenhang van de EHS. Voor de Waddeneilanden geldt dat feitelijk alleen kwalitatieve (geen kwantitatieve compensatie) mogelijk is.

Planologische Kernbeslissing Waddenzee II en III

De planologische kernbeslissing (pkb) Derde Nota Waddenzee (VROM 2001) bevat de hoofdlijnen van het rijksbeleid voor de Waddenzee (VROM 2001). De pkb is gebiedsgericht van karakter en integreert het ruimtelijk en ruimtelijk relevante rijksbeleid voor de Waddenzee. De grens van het pkb-gebied kan worden omschreven als het zeegebied van Den Helder tot de rijksgrens met Duitsland. Het pkb-gebied wordt aan de noordkant begrensd door onder meer de kwelders en platen van de Waddenzee-kust van de eilanden.

De hoofddoelstelling voor de Waddenzee is de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap. Om dit te bereiken is het beleid onder meer gericht op de duurzame bescherming en/of een zo natuurlijk mogelijke ontwikkeling van de flora en de fauna en tevens op behoud van de landschappelijke kwaliteiten, met name rust, weidsheid, open horizon en natuurlijkheid. Nieuwe activiteiten dan wel uitbreiding of wijziging van bestaande activiteiten met een economische en/of recreatieve betekenis zijn mogelijk, mits zij passen binnen de hoofddoelstelling voor de Waddenzee.

Met betrekking tot het ontwikkelingsperspectief stelt de pkb onder meer:
De Waddenzee is primair een natuurgebied en een uniek open landschap. De natuurlijke dynamiek van de fysische processen in de Waddenzee, op de waddeneilanden en in de Noordzeekustzone wordt zo min mogelijk beperkt, zodat zich nieuwe platen, geulen en jonge duin- en kustgebieden kunnen ontwikkelen. De rust, weidsheid en open horizon zijn gewaarborgd en worden hoog gewaardeerd. Zeezoogdieren, vissen en (trek)vogels zijn duurzaam verzekerd van voldoende voedsel en rust- en voortplantingsgebieden.

Het rijksbeleid ten aanzien van de recreatie op de Waddenzee is gericht op het beheersbaar maken en houden van het recreatief medegebruik en het ontwikkelen van duurzame vormen van recreatie, waarbij de natuurlijke draagkracht van het gebied uitgangspunt is. Voor het recreatief medegebruik geldt een zonering waarbij de voor verstoring gevoelige gebieden worden ontzien. Voorts wordt gesteld dat de flora en fauna van de Waddenzee zich meer ongestoord dienen te kunnen ontwikkelen. Zeehonden behoeven voldoende voedsel en rustplaatsen. Hetzelfde geldt voor de vogels die voldoende ongestoorde hoogwatervluchtplaatsen moeten kunnen vinden en op acceptabele vluchtafstand over voldoende voedsel moeten beschikken, wat zij aldaar ongestoord tot zich moeten kunnen nemen. Een meer ongestoorde ontwikkeling van de Waddenzee is alleen mogelijk wanneer het menselijk gebruik van het gebied hierop (meer) wordt afgestemd (bijvoorbeeld via zonering) of indien bepaald gebruik - op termijn - wordt afgebouwd. Richting het jaar 2030 zet het kabinet hierop in.

Nieuwe activiteiten en uitbreiding of wijziging van bestaande activiteiten in de Waddenzee dienen daarom aan de hoofddoelstelling te worden getoetst. Het afwegingskader dient ook te worden toegepast voor activiteiten buiten het pkb-gebied die de wezenlijke kenmerken of waarden van de Waddenzee kunnen aantasten (externe werking). Het afwegingskader komt sterk overeen met dat van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Elementen hieruit zijn:

Nagegaan dient te worden of er sprake is van aantasting van *wezenlijke kenmerken* of waarden van de Waddenzee.

Er dient rekening te worden gehouden met eventuele *cumulatieve effecten* van verschillende activiteiten op de wezenlijke kenmerken of waarden van de Waddenzee.

Toestemming voor een activiteit kan slechts worden gegeven nadat zekerheid is verkregen dat de activiteit de wezenlijke kenmerken of waarden van de Waddenzee niet zal aantasten. Het *voorzorgbeginsel* brengt met zich mee dat er bij twijfel wordt uitgegaan van aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden en van de meest verstreckende effecten voor de Waddenzee (*worst-case scenario*).

Voor een activiteit die leidt tot aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden en waarvoor geen reële alternatieven aanwezig zijn dient te worden nagegaan of er sprake is van *dwingende redenen van groot openbaar belang*.

Bij een activiteit die leidt tot een aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden dienen *mitigerende en compenserende maatregelen* getroffen te worden. Deze maatregelen dienen in onderlinge samenhang te worden gezien waarbij de eis geldt dat geen netto verlies aan wezenlijke kenmerken of waarden optreedt.

Verdere gebiedsbescherming

De verdere bescherming van natuurgebieden is in beginsel geregeld in bestemmingsplannen die voor alle gronden in Nederland zijn opgesteld wegens de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

5.1.2. Soortbescherming.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is de soortbescherming geregeld. Daarnaast geldt voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving de 'zorgplicht'.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat iedereen dient te voorkomen dat zijn handelen nadelige gevolgen voor flora en fauna heeft. Als dat niet mogelijk is, dienen die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden (artikel 2 Flora- en faunawet). De zorgplicht geldt altijd, zowel voor beschermde als onbeschermde soorten. Op overtreding van artikel 2 staan overigens geen sancties.

Beschermde soorten

In de Flora- en faunawet heeft de overheid van nature in Nederland voorkomende planten- en diersoorten aangewezen die beschermd moeten worden. Ook de beschermde soorten onder de Europese richtlijnen (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn) zijn hierin opgenomen. De bescherming houdt in dat het verboden is om beschermde, inheemse planten te beschadigen (artikel 8). Het is ook verboden om beschermde, inheemse dieren te doden, verontrusten, dan wel hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (artikelen 9 tot en met 12).

Zorgvuldig handelen

'Zorgvuldig handelen' (artikelen 2b, 2c, 2d en 16c AMvB) gaat verder dan het voldoen aan de zorgplicht. Dit begrip is gekoppeld aan de beschermde soorten waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd. Niet-zorgvuldig handelen is strafbaar. Zorgvuldig handelen vereist altijd een *inspanning* om te overzien wat de beoogde ingreep teweeg zal brengen. Een initiatiefnemer moet bijvoorbeeld altijd vooraf inventariseren welke beschermde, niet-vrijgestelde soorten aanwezig zijn in een gebied waar een ingreep is gepland. Ook moet hij in redelijkheid alles doen of laten om te voorkomen, of zoveel mogelijk te beperken, dat de artikelen 8-12 van de Flora- en faunawet worden overtreden. De eerste stap daartoe is een goede planning om bijvoorbeeld verstoring van dieren in de voortplantingstijd te voorkomen.

Drie beschermingsregimes

Met ingang van 2005 zijn een aantal wijzigingen van Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) bij de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierdoor is het beschermingsregime van inheemse beschermde planten en dieren veranderd. Er zijn nu drie categorieën van soorten. De indeling is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van de soorten in Nederland, waarbij ook de beschermde soorten onder de Habitatrichtlijn zijn ingepast. Het gaat om de volgende beschermingscategorieën:

soorten waarvoor *vrijstelling* mogelijk is (licht beschermde soorten);

soorten waarvoor vrijstelling mogelijk is, mits aantoonbaar wordt gewerkt conform een goedgekeurde *gedragscode* (middelzwaar beschermde soorten);

soorten waarvoor *onthefing* moet worden aangevraagd (zwaar beschermde soorten).

Categorie 1. De eerste categorie geldt voor een aantal beschermde, maar algemeen voorkomende planten- en diersoorten (zoals Zwanebloem, Bosmuis, Bunzing, Bruine kikker), volgens tabel 1 bij de AMvB. De wetgever gaat er vanuit dat verlening van vrijstelling voor deze soorten geen afbreuk doet aan hun huidige, gunstige staat van instandhouding. Voor deze soorten geldt wél de zorgplicht (zie hiervoor).

Categorie 2. De tweede categorie geldt de soorten die zijn vermeld in tabel 2 bij de AMvB. De *gedragscode* die voor vrijstelling is vereist moet ter goedkeuring worden ingediend bij de minister van LNV. De gedragscode moet vermelden hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfplaatsen voorkomen - of zoveel mogelijk beperkt - wordt. Er moet *aantoonbaar* volgens de gedragscode worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd moeten worden.

Als er nog geen gedragscode is, moet bij overtreding van de artikelen 8-12 een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan plaatsvindt, betreft een 'lichte toets'. Hierbij wordt alleen getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist *vrijwel altijd* dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort *in relatie tot de omliggende populaties*. Als dat inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden. Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied nodig is.

Categorie 3. De soorten van de derde categorie zijn in tabel 3 van de AMvB genoemd. Deze tabel bevat de soorten die op bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan en andere aangewezen soorten. Wanneer verbodsbepalingen worden overtreden is een ontheffingsaanvraag nodig, die wordt getoetst aan drie criteria (de zogenaamd 'uitgebreide toets'):

de ingreep doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort;

er is geen alternatief voor de ingreep;

er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang.

Voor een ontheffing moet aan alledrie de criteria voldaan zijn.

Vogels

Voor vogels geldt een algemene bescherming, waarbij het verboden is vogels en hun nesten in het broedseizoen te verstoren. Dat betekent dat het in die periode niet is toegestaan om werkzaamheden in een gebied te starten die bedreigend zijn voor broedvogels. Voor de meeste soorten geldt een broedseizoen van 15 maart tot en met 15 juli. Wanneer vóór het broedseizoen wordt gestart met de schadelijke werkzaamheden, is de kans zeer gering dat daar broedvogels gaan nestelen.

Jaarrond beschermde nesten.

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het *Ministerie van LNV* (nu *EZ*) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfsplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen meer. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden. Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet. Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/of verblijfsplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaal slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van het zelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen moet altijd een omgevingscheck uitgevoerd worden. Een deskundige dient dan te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van Flora- en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

De nesten van de volgende vogelsoorten zijn het hele jaar beschermd:

- Boomvalk
- Buizerd
- Gierzwaluw
- Grote gele kwikstaart
- Havik
- Huismus
- Kerkuil
- Oehoe
- Ooievaar
- Ransuil
- Roek
- Slechtvalk
- Sperwer
- Steenuil
- Wespendif
- Zwarte wouw.

Rode Lijsten

Nederland heeft voor een aantal bedreigde en kwetsbare planten- en diergroepen Rode Lijsten samengesteld. De doelstelling van de Rode Lijst is het bieden van duurzame bescherming aan een soort en zijn leefgebied. De Rode Lijst bestaat uit Nederlandse soorten die vanwege hun aantalsverloop of kwetsbaarheid speciale aandacht nodig hebben om hun voorkomen in ons land veilig te stellen. Hoewel de Rode Lijsten voor de meeste soortgroepen officieel door het *Ministerie van LNV* zijn vastgesteld, hebben ze geen juridische status. Een aantal Rode-Lijstsoorten is ondergebracht in de Flora- en faunawet.

5.2. Welke natuurbeschermingswetgeving is van toepassing op het plangebied?

5.2.1. Natuurbeschermingswet 1998 en Natura2000 gebieden.

Op Terschelling is sprake van drie Natura2000-gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet 1998, namelijk:

- *Duinen Terschelling*
- *Noordzeekustzone*
- *Waddenzee*.

Het plangebied is gelegen in het poldergebied van Terschelling dat **geen** deel uitmaakt van één van de Natura2000-gebieden. Het plangebied grenst echter aan de noordzijde direct aan Natura2000-gebied *Duinen Terschelling*. In het kader van *externe werking* is het noodzakelijk de effecten van de uitvoering van het plan op de instandhoudingsdoelen van dit Natura2000-gebied in kaart te brengen. Natura2000-gebied *Waddenzee* valt volledig buiten het plangebied, maar ligt op ongeveer 500 meter afstand. Ondanks de afstand van het plangebied tot de grens met dit Natura2000-gebied is het wenselijk de effecten van het plan op de instandhoudingsdoelen van dit Natura2000-gebied in kaart te brengen. Natura2000-gebied *Noordzeekustzone* ligt op een afstand 1200 meter van de locatie. Op basis van de grote afstand tot dit Natura2000-gebied zijn effecten van de uitvoering van het plan op de instandhoudingsdoelen ervan uit te sluiten. Een nadere analyse van de effecten is met betrekking tot Natura2000-gebied *Noordzeekustzone* niet nodig.

5.2.2. Provinciale Ecologische Hoofdstructuur.

De begrenzingen die door de Provincie Friesland zijn vastgesteld in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur komen in het plangebied overeen met die van de Natuurbeschermingswet 1998. Daarnaast maken alle onbebouwde delen van de Terschellinger polder deel uit van de pEHS. Het plangebied ligt derhalve binnen de Ecologische Hoofdstructuur.

5.2.3. PKB-Waddenzee III.

De PKB-Waddenzee beschermt het Nederlandse waddengebied. Het plangebied ligt niet binnen de grenzen van het PKB-gebied en ook niet langs de rand. De PKB-Waddenzee is dan ook niet van toepassing.

5.2.4. Flora- en faunawet.

De soorten die beschermd zijn in het kader van de Flora- en faunawet zijn ook beschermd in het plangebied. Uitvoering van de plannen is alleen mogelijk als er ten aanzien van de beschermde soorten gehoor wordt gegeven aan de zorgplicht en zorgvuldig handelen. Van belang is echter dat door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur de soorten zijn ingedeeld in drie categorieën met drie beschermingsregimes. Voor soorten uit categorie 1 (algemene soorten) geldt een vrijstelling, voor soorten uit categorie 2 geldt een vrijstelling als wordt voldaan aan de principes van zorgplicht en zorgvuldig handelen, dat wil zeggen dat bij uitvoering van de plannen een gedragscode wordt opgesteld waaruit blijkt dat binnen het plangebied ruimte blijft voor de beschermde soorten en bij de uitvoering van de plannen met de soorten rekening wordt gehouden. Indien hieraan wordt voldaan geldt ook voor soorten uit categorie 2 een vrijstelling van de Flora- en faunawet. Een aanvraag voor een ontheffing van de Flora- en faunawet is alleen nodig indien in het plangebied soorten voorkomen uit categorie 3, of als soorten van categorie 2 voorkomen maar niet aan de eisen van zorgplicht en zorgvuldig handelen kan worden voldaan.

5.3. De instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied Duinen Terschelling.

De volgende instandhoudingsdoelen zijn voor Natura2000-gebied Duinen Terschelling geformuleerd (prioritaire typen en soorten zijn aangeduid met een *):

Natura2000-gebied Duinen Terschelling is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje):

H1310	Eenjarige pioniervegetaties van slik- en zandgebieden met <i>Salicornia ssp</i> en andere zoutminnende soorten.
H1330	Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)
H2110	Embryonale wandelende duinen.
H2120	Wandelende duinen op de strandwal met <i>Ammophila arenaria</i> ("witte duinen").
H2130	* Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")
H2140	* Vastgelegde ontkalkte duinen met <i>Empetrum nigrum</i> .
H2160	Duinen met <i>Hippophae rhamnoides</i>
H2170	Duinen met <i>Salix repens ssp argentea</i> (<i>Salicion arenariae</i>).
H2180	Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied.
H2190	Vochtige duinvalleien
H6230	* Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa).
H7140	Overgangs- en trilvenen.

Het Natura2000-gebied is aangewezen voor de volgende soorten (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje):

H1831	Drijvende waterweegbree
H1903	Groenknolorchis

Vogels:

Blauwe kiekendief
Bontbekplevier
Bruine kiekendief
Dodaars
Dwergstern
Paapje
Rietzanger
Strandplevier
Tapuit
Velduil

5.4. Instandhoudingsdoelen Natura2000- gebied Waddenzee.

Natura2000-gebied Waddenzee is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje):

H1110A	Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied).
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)
H1320	Slijkgrasvelden
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)
H2110	Embryonale duinen
H2120	Witte duinen
H2130B	* Grijze duinen (kalkarm)
H2160	Duindoornstruwelen
H2190B	Vochtige duinvaleien (kalkrijk)

Het Natura2000-gebied is aangewezen voor de volgende habitatsorten:

H1095	Zeeprik
H1099	Rivierprik
H1103	Fint
H1364	Grijze zeehond
H1365	Gewone zeehond

Broedvogelsoorten:

A034	Lepelaar
A063	Eider
A081	Bruine kiekendief
A082	Blauwe kiekendief
A132	Kluut
A137	Bontbekplevier
A138	Strandplevier
A183	Kleine mantelmeeuw
A191	Grote stern
A193	Visdief
A194	Noordse stern
A195	Dwergstern
A222	Velduil

Niet broedvogelsoorten:

A005	Fuut
A017	Aalscholver
A034	Lepelaar
A037	Kleine zwaan
A039	Toendrarietgans
A043	Grauwe gans

A045	Brandgans
A046	Rotgans
A048	Bergeend
A050	Smlent
A051	Krakeend
A052	Wintertaling
A053	Wilde eend
A054	Pijlstaart
A056	Slobeend
A062	Toppereend
A063	Eider
A067	Brilduiker
A069	Middelste zaagbek
A070	Grote zaagbek
A103	Slechtvalk
A130	Scholekster
A132	Kluut
A137	Bontbekplevier
A140	Goudplevier
A141	Zilverplevier
A142	Kievit
A143	Kanoet
A144	Drieteenstrandloper
A147	Krombekstrandloper
A149	Bonte strandloper
A156	Grutto
A157	Rosse grutto
A160	Wulp
A161	Zwarte ruiter
A162	Tureluur
A164	Groenpootruiter
A169	Steenloper
A197	Zwarte stern

6. De natuurwaarden van het plangebied en de directe omgeving.

6.1. Het plangebied.

6.1.1. Vegetatie.

Het plangebied betreft een perceel agrarisch grasland met een natuurlijke, bloemrijke vegetatie welke gerekend wordt tot de natuurlijke raaigrasweiden *Lolio-Potentillion*. De vegetatie bestaat voornamelijk uit Engels raaigras *Lolium perenne*, ruw beemdgras *Poa trivialis*, roodzwenkgras *Festuca rubra* en kruipende boterbloem *Ranunculus repens*. Daarnaast komen verscheidene algemene kruid- en grassoorten voor, zoals scherpe boterbloem *Ranunculus acris*, madelief *Bellis perennis*, floringras *Agrostis stolonifera*, gewoon struisgras *Agrostis capillaris*, vertakte leeuwentand *Leontodon autumnale*, rode klaver *Trifolium pratense*, veldzuring *Rumex acetosa*, gestreepte witbol *Holcus lanatus*, pitrus *Juncus effusus* en gewone hoornbloem *Cerastium fontanum vulgare*. In het graslandperceel komen geen soorten voor die beschermd zijn door de Flora- en faunawet of soorten die gemeld zijn op de Rode lijst van bedreigde en kwetsbare vaatplanten.

Aan de zuidrand, evenwijdig aan de Hoofdweg, wordt het grasland begrensd door een ondiepe, veelal droge sloot. De vegetatie van deze sloot bestaat uit een mengsel van hoge en lage, maar algemene, oeverplanten, en graslandsoorten. Er komen geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten voor. Er zijn derhalve geen groeiplaatsen aanwezig van dotterbloem *Caltha palustris* of van zwanenbloem *Butomus umbellatus*, soorten die op verscheidene plaatsen in de Terschellinger polder kunnen worden aangetroffen. Ook ontbreken hier soorten van de Rode lijst van bedreigde en kwetsbare vaatplanten.

De elzensingel aan de noordzijde van het graslandperceel heeft een boomlaag die voornamelijk bestaat uit zwarte els *Alnus glutinosa*. Op kleine schaal komen ook andere soorten houtgewassen voor zoals wilde lijsterbes *Sorbus aucuparia*, gewone vlier *Sambucus nigra*, zachte berk *Betula pubescens* en grauwe wilg *Salix cinerea*. De ondergroei van de elzensingel bestaat voor een aanzienlijk deel uit braam *Rubus fruticosus*. De kruidlaag bestaat voornamelijk uit soorten van voedselrijke bodem, zoals grote brandnetel *Urtica dioica*, hennegras *Calamagrostis canescens*, kleeftkruid *Galium aparine*, gewoon struisgras *Agrostis capillaris* en kropaar *Dactylis glomerata*. Er komen geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten voor, evenmin als soorten van de Rode lijst van kwetsbare en bedreigde vaatplanten.

6.1.2. Broedvogels.

Als gevolg van de ligging van het graslandperceel evenwijdig aan de Hoofdweg en ingeklemd tussen bebouwing en een elzensingel is het perceel niet geschikt als broedlocatie voor weidevogels. Broedende weidevogels komen daarom op het perceel slechts incidenteel voor. Slechts een enkele maal in het verleden is het broeden van de Kievit op het perceel vastgesteld. Andere soorten weidevogels hebben op het perceel in recente tijd niet gebroed. Ook andere soorten dan weidevogels komen in het grasland niet tot broeden.

In de elzensingel aan de noordzijde van het perceel wordt door enkele algemene soorten zangvogels als broedlocatie gebruikt. Het gaat dan met name om winterkoning, heggenmus, kneu, merel, fitis, grasmus en houtduif. Het aantal broedparen is gering.

6.1.3. Zoogdieren.

Op en rond het perceel komen geen soorten vleermuizen voor. Voorkomende zoogdieren zijn uitsluitend algemene en niet kwetsbare soorten, met name haas, konijn, bosmuis, rosse woelmuis, bosspitsmuis en dwergspitsmuis.

6.1.4. Reptielen en amfibieën.

Op het perceel komen geen soorten reptielen voor. Door het ontbreken van permanent open water zijn er geen populaties aanwezig van rugstreeppad, bruine kikker of kleine watersalamander. Er komen derhalve ook geen populaties voor van soorten amfibieën.

6.1.5. Insecten.

Op het perceel komen geen door de Flora- en faunawet beschermde soorten insecten voor, evenmin als soorten die voorkomen op de diverse Rode lijsten.

6.2. Het duingebied ten noorden van het plangebied.

6.2.1. Vegetatie.

Het duingebied ten noorden van het plangebied bestaat uit een complex van hoge binnenduinen met een maximale hoogte van 21.6 meter. Het betreft derhalve droge duinen met een karakteristieke vegetatie van de zure, ontkalkte duinen van de Waddeneilanden. De vegetatie wordt in het algemeen gerekend tot de "grijze duinen". De duinen die het dichtst bij de binnenduinrand liggen hebben een vegetatie van het schapengras-verbond *Festuco-Galietum*, waarin fijn schapengras *Festuca filiformis* de kenmerkende soort is. Op iets grotere afstand van de binnenduinrand gaat de vegetatie over in buntgrasduin *Violo-Corynephorum* met buntgras *Corynephorus canescens* als kensoort. Binnen dit type duin zijn op kleine schaal verstuiwingen aanwezig. Het duingebied is plaatselijk sterk vergrast door onder meer helm *Ammophila arenaria*, zandzegge *Carex arenaria*, duinriet *Calamagrostis canescens* of gewoon struisgras *Agrostis capillaris*. Ook treedt plaatselijk een vrij sterke kieming op van struwelen van onder meer Amerikaanse vogelkers *Prunus serotina*, gewone esdoorn *Acer pseudoplatanus*, zachte berk *Betula pubescens* en wilde lijsterbes *Sorbus aucuparia*. Plaatselijk komen waardevolle open vegetaties voor met veel korstmossen en soorten als zandblauwtje *Jasione montana*, hondsviooltje *Viola canina*, kleine leeuwentand *Leontodon saxatilis*, gewoon biggenkruid *Hypochaeris radicata*, vroege haver *Aira praecox* en zandhoornbloem *Cerastium semidecandrum*.

Plaatselijk komen uitgestrekte maar soortenarme vegetaties voor van kraaiheide *Empetrum nigrum*. Slechts op kleine schaal komen daartussen groeiplaatsen voor van Struikhei *Calluna vulgaris*. In een enkele vallei zijn vegetaties aanwezig van natte, maar kalkarme duinvalleien, met vegetaties van gewone dophei *Erica tetralix*, drienergige zegge *Carex trinervis* en Amerikaanse veenbes *Vaccinium macrocarpon*.

Van de door de Flora- en faunawet beschermde soorten komt in het aan het plangebied grenzende duingebied alleen jeneverbes *Juniperus communis* voor. Het gaat om een struik op meer dan 100 meter afstand van het plangebied ten noorden van de voormalige vuilstortplaats in het duingebied van Oosterend. Overige beschermde soorten komen in het duingebied voor op aanzienlijk grotere afstand van het plangebied.

6.2.2. Vogels.

Het duingebied direct grenzend aan het plangebied is arm aan broedvogels. Kwetsbare soorten ontbreken. In de open korte vegetaties komt uitsluitend de graspieper tot broeden. Lokaal komen daarnaast aan struwelen gebonden algemene broedvogels voor, met name grasmus, fitis, winterkoning en kneu. De broedlocaties liggen in de struwelen op en rond de voormalige vuilstort van Oosterend ten noordoosten van het plangebied.

Kwetsbare broedvogels van het duingebied, zoals wulp, bruine kiekendief, blauwe kiekendief, velduil en tapuit komen niet tot broeden binnen een afstand van 200 meter van het plangebied. De broedlocaties van deze soorten liggen op grotere afstand in de middenduinen en de duinen en duinvalleien aan de binnenzijde van de zeereep.

Het aan het plangebied grenzende duingebied heeft geen bijzondere betekenis voor trekvogels.

6.2.3. Reptielen en amfibieën.

In de vochtige heideterreinen in het duingebied komen plaatselijk populaties voor van de levendbarende hagedis *Zootoca vivipara*. Populaties komen niet voor binnen een afstand van 200 meter van het plangebied.

Op Terschelling komen plaatselijk kleine populaties voor van de zandhagedis *Lacerta agilis*. De populaties worden voornamelijk aangetroffen in de zeereep of in de duinen aan de binnenzijde ervan. Langs de binnenduinrand komen alleen populaties voor bij het Arjensduin (nabij Hee, op meer dan 10 kilometer afstand van het plangebied). In de directe omgeving van het plangebied ontbreekt de zandhagedis.

Omdat in het open duingebied in de directe omgeving van het plangebied geen open water voorkomt, zijn er geen populaties aanwezig van soorten amfibieën.

6.2.4. Zoogdieren.

In het open duingebied in de directe omgeving van het plangebied komen geen populaties voor van soorten vleermuizen.

Voorkomende soorten zoogdieren betreffen algemene en niet kwetsbare soorten, met name bosmuis, gewone bosspitsmuis, dwergspitsmuis, dwergmuis, rosse woelmuis, konijn, haas en ree.

6.2.5. Insecten.

Het droge duingebied is een belangrijk leefgebied voor enkele soorten dagvlinders van de Rode lijst. Het gaat dan om duinparelmoervlinder *Argynnis niobe*, zilveren maan *Boloria selene*, kommavlinder *Hesperia comma* en heivlinder *Hipparchia semele*. Geen van de soorten is beschermd door de Flora- en faunawet. Van het door de Flora- en faunawet beschermde heideblauwtje *Plebejus argus* komt een kleine populatie voor in de omgeving van de Badweg van Oosterend, op meer dan 200 meter van het plangebied.

In de vergraste duinen komen plaatselijk nesten voor van de kale rode bosmier *Formica polyctena*, een door de Flora- en faunawet beschermde soort.

Als gevolg van het ontbreken van open water komen geen populaties voor van libellen.

6.3. Het waddengebied.

Op ongeveer 500 meter ten zuiden van het plangebied ligt de Waddenzee. Ter plaatse bestaat de Waddenzee uitsluitend uit droogvallende slik- en zandplaten, waarop een vegetatie ontbreekt. De slik- en zandplaten zijn een belangrijk foerageergebied voor een aantal soorten wadvogels, die tot de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied Waddenzee worden gerekend. Het gaat dan onder meer om kanoet, bonte strandloper, rosse grutto, tureluur, groenpootruiter, zwarte ruiter, wulp, scholekster, kluut, steenloper en zilverplevier. Omdat het getijdengebied tijdens hoogwater overstroomt zoeken de wadvogels dan hun toevlucht tot hoogwatervluchtplaatsen binnendijs in de Terschellinger polder.

De overgang van het Waddengebied naar de polder wordt gevormd door de Waddendijk. Als gevolg van de aanwezigheid van de dijk ontbreekt een kweldergebied, zodat er voor de vogels geen mogelijkheid bestaat er tot broeden te komen. Ook kunnen hoogwatervluchtplaatsen zich niet buitendijs handhaven. Het waddengebied is door middel van een rand met stortsteen aan de dijkteen voor bezoekers minder toegankelijk gemaakt.

Onder de dijk bij Oosterend ligt iets oostwaarts het kleine kwelderrestantje "De Oeltsjes". Het kwelderrestantje ligt in de lengterichting land de Waddendijk en is daardoor erg gevoelig voor verstoring. Als gevolg daarvan is het als hoogwatervluchtplaats niet erg geschikt. Ook is het gebied niet geschikt als broedlocatie voor vogels. Op kleine schaal komen enkele halofiele plantensoorten voor, zoals Engels slijkgras *Spartina anglica*, zeekraal *Salicornia ssp* en schorrenkruid *Suaeda maritima*. Van een goed ontwikkelde kweldervegetatie is geen sprake.

Goed ontwikkelde kweldervegetaties komen voor op de Grië ten oosten van Oosterend, op een afstand van meer dan 1000 meter van het plangebied.

7. Natura2000 en de Natuurbeschermingswet1998.

7.1. Natura2000-gebied *Duinen Terschelling*.

7.1.1. *Algemeen.*

Opgemerkt is al dat het plangebied **geen** deel uitmaakt van een Natura2000-gebied. De effecten van de uitvoering van het plan op de instandhoudingsdoelen van de Natura2000-gebieden dienen in kaart te worden gebracht in verband met het voorkomen van mogelijke *externe werking* naar de Natura2000-gebieden toe. Te beoordelen valt:

- de inrichting van het terrein ten behoeve van het plaatsen van 7 tenten
- de gevolgen van het gebruik van de omgeving van het plangebied door toeristen die de tenten huren.

7.1.2. *Habitattypen.*

In het duingebied direct grenzend aan het plangebied worden de volgende habitattypen aangetroffen:

- H2130B: Grijze duinen, kalkarm.
- H2140B: Duinen met kraaiheide, droog.
- H2150: Duinen met struikheide.
- H2190C: Natte duinvalleien, ontkalkt.

Een beoordeling van de effecten van de uitvoering van het plan op de habitattypen heeft alleen betekenis voor de hier aangegeven habitattypen. Een effect op de overige habitattypen is uitgesloten, daar ze in de directe omgeving van het plangebied ontbreken.

a. De inrichting van het plangebied ten behoeve van kamperen bij de boer.

De inrichting van het plangebied betreft het tijdelijk plaatsen van 7 tenten van 5 x 9 meter op het agrarisch grasland, en de landschappelijke inpassing van de tenten door extra beplanting van houtgewassen rondom de tenten. De elzensingel aan de noordzijde van het perceel blijft daarbij behouden.

Het plangebied kan vanaf de Hoofdweg worden betreden of bereden, zowel vanaf het erfgebied van "De Zeekraal" als rechtstreeks via een dam over de droge sloot. Als gevolg daarvan is het niet nodig Natura2000-gebied te betreden of te bereiden. Het is evenmin nodig de Duinweg ten noorden van het perceel, die de grens met het Natura2000-gebied vormt, te betreden of te bereiden. Als gevolg daarvan is enig effect op de habitattypen van het Natura2000-gebied als gevolg van de inrichting van het plangebied uitgesloten.

b. De gevolgen van het gebruik van de omgeving van het plangebied door toeristen.

De tenten worden verhuurd aan toeristen jaarlijks in de periode april t.m. augustus. Het betreft 7 tenten met per tent ruimte voor 5 volwassenen en een kind. Bij maximale verhuur betekent dit dat gelijktijdig 42 mensen aanwezig zijn. De vraag is nu of door hun aanwezigheid een zodanige extra druk op de vegetatie van het duingebied ontstaat dat sprake is van significant negatieve effecten op de habitattypen. Om dit te kunnen beoordelen kan uitgegaan worden van het volgende:

- de tenten worden nooit allemaal tegelijk verhuurd
- de bezetting van de tenten is vaak kleiner dan 6 personen
- de bezoekers bezoeken zo nu en dan het duingebied, maar nooit allemaal tegelijk
- de bezoekers zullen daarbij in meerderheid gebruik maken van al aanwezige bestaande paden

Aan de hand van deze overwegingen kan worden gesteld dat de extra betredingsdruk van de duinen die kan ontstaan als gevolg van de verhuur van de tenten aanzienlijk geringer is dan de maximale bezetting ervan. Voor zo ver er sprake is van extra betredingsdruk mag worden verwacht dat deze zich voordoet in de duinen direct aangrenzend van het plangebied. Op grotere afstand is van een dergelijke extra betredingsdruk geen sprake. De mogelijkheid om vanuit het plangebied direct de duinen te betreden wordt bemoeilijkt door de aanwezige elzensingel, die een directe toegang van het

duingebied belemmert. Mede als gevolg daarvan zal hooguit sprake zijn van een zeer geringe toename van de betredingsdruk van de duinen.

De vegetatie van de duinen bestaat voornamelijk uit habitatype H2130C: grijze duinen. Dit habitatype is in staat zich te handhaven mede als gevolg van enige vorm van dynamiek in de duinen. Als gevolg daarvan is het habitatype niet gevoelig voor extensieve betreding.

De overige habitatypen liggen op een iets grotere afstand van het plangebied, en veelal iets verderaf gelegen van de binnenduinrand. Deze habitatypen zijn evenmin erg gevoelig voor extensieve betreding, of zijn door hun structuur zelf niet aantrekkelijk te betreden.

De conclusie is dan ook dat er sprake zal zijn van een zeer geringe toename van de betredingsdruk, die echter dermate beperkt is dat *geen* sprake is van significant negatieve effecten op de habitatypen van het duingebied.

7.1.3. Habitatrichtlijn soorten.

De soorten van de Habitatrichtlijn die tot de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Duinen Terschelling* worden gerekend zijn de groenknolorchis *Liparis loeselii* en de drijvende waterweegbree *Luronium natans*.

Van de groenknolorchis zijn groeiplaatsen bekend van de Noordsvaarder, de Kroonspolders en de Boschplaat. De groeiplaats aan de binnenzijde van de zeereep bij paal 19 ligt op 3 kilometer afstand van het plangebied, en is de groeiplaats die het meest dichtbij het plangebied ligt.

De drijvende waterweegbree is uitsluitend bekend van een groeiplaats uit het Waterplak in de duinen ten noorden van Midsland, op meer dan 10 kilometer afstand van het plangebied.

De conclusie is dat zowel wat betreft de inrichting van het terrein als wat betreft het gebruik door toeristen significant negatieve effecten op de Habitatrichtlijn-soorten op grond van de afstand van het plangebied tot de groeiplaatsen zijn uitgesloten.

7.1.4. Vogelrichtlijn-soorten.

Blauwe kiekendief, Bruine kiekendief, Velduil, Rietzanger

Broedlocaties van deze soorten uit vochtige duinvalleien in de duinen komen binnen 1 kilometer afstand van het plangebied niet voor. De meest dichtbijzijnde broedlocaties zijn aanwezig in de duinvalleien aan de binnenzijde van de zeereep in het duingebied tussen Hoorn en Oosterend. Geen van die broedlocaties ligt in de nabijheid van het plangebied.

Tapuit.

Broedlocaties liggen in of in de nabijheid van verstuvende duinen, of duinen waarop begrazingsbeheer van toepassing is. In het duingebied tussen Hoorn en Oosterend is recent broeden vastgesteld in de duinen aan de binnenzijde van de zeereep bij paal 16. Deze duinen liggen op 2 kilometer afstand van het plangebied.

Bontbekplevier, Strandplevier

Het betreft hier twee soorten die voornamelijk broeden op het Noordzeestrand van Terschelling, dat behoort tot Natura2000-gebied *Noordzeekustzone*. In de verstuvende zeereep tussen paal 16 en Paal 20 komen tegenwoordig ook vogels tot broeden binnen de grenzen van Natura2000-gebied *Duinen Terschelling*. De broedlocaties liggen op meer dan 2 kilometer van het plangebied.

Dodaars

De dodaars komt tot broeden in duinmeren en in door plagwerkzaamheden opgeschoonde duinvalleien. Dergelijke terreinen komen op Terschelling niet voor ten oosten van Midsland. De soort broedt niet binnen een afstand van 10 kilometer van het plangebied.

Dwergstern

De dwergstern broedt uitsluitend op de Noordsvaarder en op het uiterste oosten van de Boschplaat op veel meer dan 10 kilometer afstand van het plangebied.

Paapje

Het paapje is weliswaar een instandhoudingsdoel, echter de soort is na 1994 op Terschelling niet meer als broedvogel aanwezig.

Conclusie.

Uit het bovenstaande wordt de conclusie getrokken dat geen van de Vogelrichtlijn-soorten in de nabijheid van het plangebied tot broeden komt. Voor alle soorten geldt dat de afstand van het plangebied tot de broedlocaties dusdanig groot is dat een negatief effect op de populaties kan worden uitgesloten, zowel wat betreft de inrichting van het terrein als het gebruik door toeristen.

7.1.5. *Cumulatieve effecten.*

Van belang is in kaart te brengen of in de directe omgeving sprake is van andere concrete plannen waarbij het aantal verhuurobjecten zal toenemen en sprake kan zijn van een toenemende betredingsdruk van het duingebied. In een dergelijk geval is het van belang na te gaan of er sprake is van cumulatieve effecten als gevolg van meerdere plannen die in hetzelfde gebied worden gerealiseerd. Met betrekking tot kamperen bij de boer maakt de Gemeente Terschelling het mogelijk in Oosterend op nog een andere locatie een vergelijkbaar project tot uitvoering te brengen. Momenteel is er echter geen sprake van een concrete aanvraag. Ook is er geen sprake van andere projecten, als gevolg waarvan significant negatieve effecten door cumulatie kunnen optreden.

7.1.6. *Samenvatting.*

De volgende conclusies worden getrokken.

- Er zijn geen significant negatieve effecten op de habitattypen van Natura2000-gebied *Duinen Terschelling* als gevolg van de inrichting van het plangebied.
- Er zijn geen significant negatieve effecten op de habitattypen van Natura2000-gebied *Duinen Terschelling* als gevolg van toegenomen betredingsdruk van het duingebied.
- Er zijn geen significant negatieve effecten op de Habitatrichtlijn-soorten.
- Er zijn geen significant negatieve effecten op de Vogelrichtlijn-soorten.
- Er zijn geen significant negatieve effecten als gevolg van cumulatie met andere projecten.

De uitvoering van het plan is zowel wat betreft de inrichting van het terrein als wat betreft de gevolgen van het gebruik van de omgeving van het plangebied door de toename van het aantal toeristen niet strijdig met de uitgangspunten van Natura2000-of de Natuurbeschermingswet1998.

7.2. Natura2000-gebied *Waddenzee*.

7.2.1. *De inrichting van het plangebied in relatie met Natura2000-gebied Waddenzee.*

De afstand tussen het plangebied en de Waddenzee bedraagt ongeveer 500 meter. Het plangebied is te bereiken via de Hoofdweg van Terschelling. Voor de inrichting van het plangebied is het niet nodig de grens met Natura2000-gebied Waddenzee op een geringere afstand dan 500 meter te benaderen. Als gevolg daarvan zal de inrichting van het plangebied in het algemeen en het jaarlijks plaatsen en afbreken van de 7 tenten geen enkele invloed hebben op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Waddenzee*. Er treden derhalve geen significant negatieve effecten op.

7.2.2. *De gevolgen van het gebruik van de omgeving van het plangebied door de toename van het aantal toeristen in relatie tot de habitattypen van Natura2000-gebied Waddenzee.*

Als gevolg van de verhuur van 7 tenten aan toeristen jaarlijks in de periode van april t/m oktober is het de vraag of er sprake is van een toename van de betredingsdruk van habitattypen binnen Natura2000-gebied *Waddenzee* met significant negatieve gevolgen. Met betrekking tot Natura2000-gebied *Duinen Terschelling* is al geconcludeerd dat er geen sprake is van een dermate sterke toename dat significant negatieve effecten zullen optreden. Dit standpunt is voornamelijk gebaseerd op de overweging dat het aantal toeristen dat de tenten huurt beperkt is, en dat het aantal toeristen dat een bezoek aan het duingebied brengt nog veel geringer is. Bovendien zijn de habitattypen van het duingebied niet tredgevoelig. Met betrekking tot Natura2000-gebied *Waddenzee* kan eveneens

worden gesteld dat de verhuur van de tenten maar tot een zeer geringe toename van het aantal bezoekers aan het Waddengebied zal leiden. Omdat tussen het plangebied en het Waddengebied de graslanden van de Terschellinger polder liggen is het niet mogelijk het Waddengebied vanuit het plangebied rechtstreeks te bereiken. De kortste weg die genomen kan worden is het polderpad dat op ongeveer 100 meter oostelijk van het plangebied vanuit Oosterend naar de Waddendijk loopt. Het Waddengebied is vanaf de Waddendijk tijdens laag water te betreden, al belemmeren de stortstenen die aan de dijkteen liggen de toegang enigszins.

Ter plaatse is slechts één habitatype aanwezig, namelijk H1140A – Slik en zandplaten (getijdengebied). Dit habitatype is niet gevoelig voor extensieve betreding. Bovendien strekt het zich over een enorm oppervlak tot aan de horizon uit (het grootste deel van Natura2000-gebied Waddenzee bestaat uit dit habitatype).

Geconcludeerd wordt dan dat bij een zeer geringe toename van de betredingsdruk als gevolg van de aanwezigheid van meer toeristen bij verhuur van de tenten er geen sprake is van een significant negatief effect op het habitatype in het Waddengebied onder Oosterend. Op grotere afstand van het plangebied zal van een toename van de betredingsdruk in het geheel geen sprake zijn. Er zullen dan ook geen significant negatieve effecten optreden in andere habitattypen die op grotere afstand van het plangebied voorkomen.

7.2.3. Habitatrichtlijn-soorten.

De habitatrichtlijn-soorten die tot de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Waddenzee* behoren, zijn zeeprik, rivierprik, fint, grijze zeehond en gewone zeehond. Geen van de genoemde soorten komt voor in het Waddengebied ter hoogte van Oosterend. Significant negatieve effecten op de populaties van deze soorten zijn uitgesloten.

7.2.4. Vogelrichtlijnsoorten broedvogels.

De broedvogelsoorten die tot de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Waddenzee* behoren zijn lepelaar, eider, bruine kiekendief, blauwe kiekendief, kluut, bontbekplevier, strandplevier, kleine mantelmeeuw, grote stern, visdief, noordse stern, dwergstern en velduil.

Hierboven is met betrekking tot de habitattypen al aangegeven dat als gevolg van de verhuur van tenten in het plangebied er hooguit sprake zal zijn van een zeer geringe toename van het aantal bezoekers aan het Waddengebied. Als we het Waddengebied onder de dijk bij Oosterend in ogenschouw nemen, dan blijkt het te gaan om een getijdengebied van slik- en zandplaten waar geen mogelijkheden zijn voor het broeden van vogels. Geen van de broedvogels die behoren tot de instandhoudingsdoelen komt er als broedvogel voor. Ook broedt geen van de genoemde soorten binnendijs in de polder van Oosterend. Er is dan ook geen sprake van enig negatief effect op de populaties van de broedvogels in de omgeving van het plangebied als gevolg van de verhuur van tenten. Op grotere afstand van het plangebied is geen sprake van een toename van de betredingsdruk als gevolg van de verhuur van tenten aan toeristen. Ook elders op het eiland is derhalve geen sprake van negatieve effecten op de populaties van de broedvogels.

7.2.5. Vogelrichtlijnsoorten niet-broedvogels.

Een groot aantal soorten vogels van het getijdengebied maakt als onderdeel van de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Waddenzee* deel uit van de Vogelrichtlijnsoorten niet-broedvogels (zie hoofdstuk 5.4.). Hierboven is al aangegeven dat een toename van de betredingsdruk op het Wad, als gevolg van de verhuur van tenten aan toeristen in het plangebied, slechts in zeer geringe mate zal optreden in het gebied onder de Waddendijk van Oosterend. Op grotere afstand van het plangebied is geen enkele sprake van een toename van de betredingsdruk. Het Waddengebied is alleen te betreden bij laag water. De in het gebied foeragerende vogels bevinden dan over een zeer grote afstand verspreid op het Wad. Een geringe toename van de betredingsdruk zal kunnen optreden op de slik- en zandplaten direct onder de Waddendijk, een gebied dat niet behoort tot de favoriete foerageergebieden van de vogels. Er zal dan ook geen sprake zijn van een verstoring van foeragerende vogels op het Wad, als gevolg van een geringe toename van de betreding.

Tijdens hoog water bevinden de Wadvogels zich grotendeels binnendijs op hoogwatervluchtplaatsen. Deze hoogwatervluchtplaatsen bevinden zich in de graslanden die

doorgaans niet betreden worden door toeristen. Bovendien komen hoogwatervluchtplaatsen niet voor in het poldergebied direct grenzend aan Oosterend, maar op een afstand van meer dan 500 meter van het plangebied. Een geringe toename van het bezoek aan de Waddendijk bij hoog water zal niet leiden tot een toename van de verstoring van de hoogwatervluchtplaatsen.

De conclusie is dan ook dat er geen significant negatieve effecten zullen optreden met betrekking tot de Vogelrichtlijnsoorten niet-broedvogels als gevolg van de verhuur van tenten in het plangebied aan toeristen.

7.2.6. *Samenvatting.*

Geconcludeerd wordt dat als gevolg een zeer geringe toename van het gebruik van het Waddengebied door toeristen die in het plangebied een tent huren geen sprake zal zijn van significant negatieve effecten op de Habitattypen, de Habitatrichtlijn-soorten en de Vogelrichtlijn-soorten (zowel broedvogels als niet broedvogels) van Natura2000-gebied *Waddenzee*. Hierboven is in § 7.1.5. met betrekking tot Natura2000-gebied *Duinen Terschelling* al aangegeven dat geen sprake is van negatieve effecten als gevolg van cumulatie. Ten aanzien van Natura2000-gebied *Waddenzee* geldt dit evenzeer. Daar significant negatieve effecten dan ook in het geheel zijn uitgesloten is geen sprake van strijdigheid met de Natuurbeschermingswet1998.

7.3. Natura2000: conclusies.

Hierboven is aangegeven dat:

- geen sprake is van significant negatieve effecten van de uitvoering van het plan op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Duinen Terschelling*
- geen sprake is van significant negatieve effecten van de uitvoering van het plan op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Waddenzee*
- geen sprake is van significant negatieve effecten van de uitvoering van het plan op de instandhoudingsdoelen van de Natura2000-gebieden als gevolg van *cumulatie* van effecten in relatie tot andere plannen in de omgeving.

Gesteld wordt als gevolg hiervan dat de uitvoering van het plan niet strijdig is met de Natuurbeschermingswet1998. De uitvoering van het plan is mogelijk zonder dat een aanvraag van een NB-wet-vergunning nodig is.

8. Flora- en faunawet.

8.1. Algemeen.

De Flora- en faunawet beschermt een aantal plant- en diersoorten in Nederland. Als gevolg van een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) zijn de soorten in drie categorieën verdeeld, namelijk:

- strikt beschermde soorten
- matig beschermde soorten; soorten waarvoor vrijstelling van de wet geldt als wordt voldaan aan de beginselen van *zorgplicht* en *zorgvuldig handelen*
- licht beschermde soorten of algemene soorten; soorten waarvoor op voorhand vrijstelling van de wet geldt, als de uitvoering van een plan geen veranderingen brengt in de goede staat van instandhouding van de soorten in Nederland in het algemeen.

Broedvogels vormen binnen de Flora- en faunawet een aparte categorie, die in de praktijk wordt behandeld in overeenstemming met de matig beschermde soorten.

Voor de matig beschermde soorten geldt een *zorgplicht*. Daarmee wordt aangegeven dat bij de uitvoering van een plan het verplicht is ervoor zorg te dragen dat er binnen het plangebied voor de soorten ruimte blijft. Daarnaast geldt het beginsel van *zorgvuldig handelen*, waarmee wordt aangegeven dat tijdens de uitvoering van het plan de soorten dienen te worden ontzien en beschadiging of verstoring dient te worden voorkomen.

8.2. Strikt beschermde soorten.

Hoofdstuk 6 geeft een algemene beschrijving van de natuurwaarden van het plangebied en de directe omgeving. In dit hoofdstuk is al aangegeven welke beschermde soorten in het plangebied of in de omgeving voorkomen. Met betrekking tot de strikt beschermde soorten wordt het volgende gesteld:

- In het plangebied en in de directe omgeving komen geen populaties voor van soorten vleermuizen
- In het plangebied ontbreekt open water; er zijn geen locaties die kunnen worden gebruikt voor het afzetten van eitjes door de rugstreeppad. Er komt in het plangebied geen populatie van deze soort voor.
- In het aangrenzend duingebied komt evenmin een populatie voor van de rugstreeppad.
- In het plangebied en in de aangrenzende duinen komt geen populatie voor van de zandhagedis.
- Groeiplaatsen van groenknolorchis en drijvende waterweegbree komen niet voor binnen een afstand van 3 kilometer van het plangebied (zie ook § 7.1.3.).
- Een populatie van het heideblauwtje komt voor in de duinen ten noorden van Oosterend op een afstands van 500 meter en meer van het plangebied.

De volgende conclusies kunnen worden getrokken met betrekking tot de strikt beschermde soorten:

- In het plangebied komen geen strikt beschermde soorten voor.
- In de directe omgeving komen geen strikt beschermde soorten voor.
- Strikt beschermde soorten komen in het duingebied voor op een zodanig grote afstand van het plangebied dat enig effect op de uitvoering van het plan op de populaties van deze soorten is uitgesloten.

8.3. Matig beschermde soorten.

Met betrekking tot de matig beschermde soorten is in hoofdstuk 6 al aangegeven dat in het plangebied zelf geen enkele soort voorkomt.

In het duingebied tussen Hoorn en Oosterend komen een aantal beschermde soorten uit deze categorie voor. Het gaat dan met name om:

- levendbarende hagedis
- gevlekte orchis
- jeneverbes
- moeraswespenorchis
- ronde zonnedauw
- Spaanse ruiter
- vleeskleurige orchis
- wilde gagel

Het voorkomen van de levendbarende hagedis is beperkt tot vochtige heide in de duinvalleien van het gebied. Dergelijke terreinen komen echter niet voor binnen een afstand van 500 meter van het plangebied. Een negatief effect op de populatie van deze soort door de uitvoering van het plan is uitgesloten.

Met betrekking tot de beschermde soorten vaatplanten geldt eveneens dat zij op een dermate grote afstand van het plangebied voorkomen dat enig effect op de populaties is uitgesloten. Nagenoeg alle soorten komen uitsluitend voor in vochtige duinvalleien binnen het duincomplex die niet in de buurt van het plangebied liggen. Een uitzondering daarop is jeneverbes. Van deze soort komt een struik voor in de duinen ten noorden van de voormalige vuilstort in het duingebied van Oosterend, op ruim 100 meter afstand van het plangebied. Deze struik zal echter geen hinder ondervinden van de incidentele betreding van het duin door toeristen vanuit het plangebied.

Een groeiplaats van waterdrieblad is aanwezig in een sloot net ten westen van camping Tjermelân, op enige afstand ten westen van het plangebied. Ook deze groeiplaats zal geen hinder ondervinden van de uitvoering van het plan.

Geconcludeerd wordt dat van de lijst van matig beschermde soorten geen enkele soort voorkomt binnen het plangebied, en voor geen enkele beschermde soort in de directe omgeving negatieve effecten van de uitvoering van het plan te verwachten zijn. Voldaan wordt aan de beginselen van *zorgplicht* en *zorgvuldig handelen*. Het is niet nodig extra *mitigerende maatregelen* te nemen.

8.4. Algemene soorten.

Algemene soorten die in het plangebied voorkomen zijn bosmuis, gewone bosspitsmuis, dwergspitsmuis, rosse woelmuis, haas en konijn. In de omgeving komen daarbij nog voor dwergmuis, ree, bruine kikker, kleine watersalamander, behaarde rode bosmier, kale rode bosmier, dotterbloem, gewone vogelmelk en zwanenbloem.

Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling van de wet als de uitvoering van het plan geen veranderingen toebrengt aan de goede staat van instandhouding van deze soorten. Daar het effect van de uitvoering van het plan op de populaties van deze soorten zeer gering is, of volledig ontbreekt, wordt gesteld dat geen sprake is van een verandering in de goede staat van instandhouding. Met betrekking tot deze soorten mag worden uitgegaan van vrijstelling van de wet.

8.5. Vogels.

In hoofdstuk 6 is al aangegeven dat het grasland van het plangebied niet tot hooguit incidenteel (kievit) gebruikt wordt als broedgebied door weidevogels. De uitvoering van het plan binnen het plangebied heeft geen negatief effect op de populaties van de weidevogels.

In de graslanden ten zuiden van de Hoofdweg wordt op enige afstand van de weg door meerdere soorten weidevogels gebroed. Het gaat om kievit, grutto, scholekster, tureluur, wilde eend, krakeend, slobbeend, graspieper en gele kwikstaart. De aanwezigheid van toeristen bij de tenten ten noorden van

de Hoofdweg heeft geen invloed op de populaties van deze soorten. Het wordt de toeristen niet mogelijk gemaakt de graslanden ten zuiden van de polder voor recreatieve doeleinden te gebruiken.

In de elzensingel aan de noordzijde van het plangebied wordt gebroed door enkele soorten algemene en niet kwetsbare broedvogels. Het gaat met name om winterkoning, heggenmus, kneu, merel, flits, grasmus en houtduif. Het aantal broedparen is gering. De vogelsoorten zijn goed aangepast aan menselijke omgeving. Om te voldoen aan het beginsel van *zorgplicht* is het wenselijk de elzensingel bij de inrichting van het grasland voor het plaatsen van tenten te sparen. Verwacht mag dan worden dat er voldoende broedgelegenheid voor de vogels overblijft. De elzensingel is in het *bestemmingsplan Polder* van de Gemeente Terschelling als "bos" bestemd. Een goede bescherming van de elzensingel is daarmee al in het bestemmingsplan geregeld. Het is daarom niet nodig in het kader van de Flora- en faunawet de bescherming van deze singel als *mitigerende maatregel* extra op te nemen. Benadrukt moet wel worden dat met de instandhouding van de elzensingel ook met enige regelmaat een goed onderhoud vereist is.

Door de eigenaren van "de Zeekraal" is aangegeven dat zij de tentplaatsen beter landschappelijk willen inpassen door een extra aanplant van houtgewassen tussen de tentplaatsen. Deze aanplant sluit aan de noordzijde direct aan op de elzenwal. Indien dit plan ten uitvoer wordt gebracht wordt extra broedgelegenheid gecreëerd voor broedvogels en is het effect van de uitvoering van het plan op deze vogels derhalve positief. Geadviseerd wordt wel voor de aanplant inheemse loofhoutgewassen te gebruiken.

Het broedvogelbevolking van het aangrenzend duingebied bestaat voornamelijk uit graspieper in het open duin en enkele struweelbroeders in duinstruwelen, die zich voornamelijk rondom de voormalige vuilstort bevinden. De uitvoering van het plan heeft geen enkele invloed op de broedmogelijkheden voor deze soorten.

Het plangebied en de directe omgeving hebben geen bijzondere betekenis voor trekvogels of overwinteraars.

Gesteld wordt dat de uitvoering van het plan geen negatieve invloed heeft op de mogelijkheden voor vogels om binnen het plangebied of in de omgeving tot broeden te komen. De extra aanplant van houtgewassen bij de tentplaatsen kan juist als positief worden beschouwd. Er wordt voldaan aan de beginselen van *zorgplicht* en *zorgvuldig handelen*. Het is niet nodig extra *mitigerende maatregelen* te nemen.

8.6. Conclusie.

De volgende conclusies worden getrokken:

- Binnen het plangebied en in de directe omgeving komen geen strikt beschermde soorten voor.
- Er zullen geen negatieve effecten optreden met betrekking tot de matig beschermde soorten.
- Voor de algemene soorten mag uitgegaan worden van vrijstelling van de Flora- en faunawet.
- Er zullen geen negatieve, maar mogelijk wel positieve, effecten optreden met betrekking tot de broedvogels.
- Er wordt voldaan aan de beginselen van *zorgplicht* en *zorgvuldig handelen*. Het is niet nodig extra *mitigerende maatregelen* te nemen.
- De noodzaak tot het behoud van de elzensingel is neergelegd in het *bestemmingsplan Polder* van de Gemeente Terschelling.
- De uitvoering van het plan leidt niet tot strijdigheid met de Flora- en faunawet. Het is niet nodig een ontheffing van de wet aan te vragen.

9. Ecologische Hoofdstructuur.

In het *Streekplan Fryslân* "Om de kwaliteit van de romte" wordt de Terschellinger polder beschouwd als een *beheersgebied met agrarische functie*. Deze kwalificatie heeft de polder omdat deze deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur. Binnen de Terschellinger polder zijn echter door de provincie geen gronden in eigendom verworven of zijn contracten in het kader van de EHS afgesloten. Wel worden overeenkomsten in het kader van agrarisch natuurbeheer als ondersteunend aan de EHS beschouwd.

De EHS beschermt de natuurlijke en landschappelijke kwaliteit van de polder tegen ruimtelijke ingrepen, ook met betrekking tot gronden die niet voor de EHS verworven zijn. Er geldt een basisbescherming waarbij "onomkeerbare ontwikkelingen die de beoogde natuurontwikkeling in de weg staan" moeten worden voorkomen.

De uitvoering van het plan betreft het jaarlijks plaatsen van 7 tenten in de periode van april t/m oktober aan de noordzijde van het grasland. Na oktober worden de tenten weer verwijderd. Het normale functie van het grasland als agrarisch gebied verandert niet. Er is derhalve sprake van *gebruik* van het grasland en niet van een ruimtelijke ingreep, waarmee de natuurlijke en landschappelijke kwaliteit in het geding is. Ook is geen sprake van een onomkeerbare ontwikkeling. De uitvoering van het plan is niet in strijd met het beleid van de EHS. Het is niet nodig *mitigerende maatregelen* te nemen in het kader van de EHS, evenmin is het nodig te komen tot *compensatie* voor verlies aan oppervlak terrein binnen de EHS.

10. Literatuur.

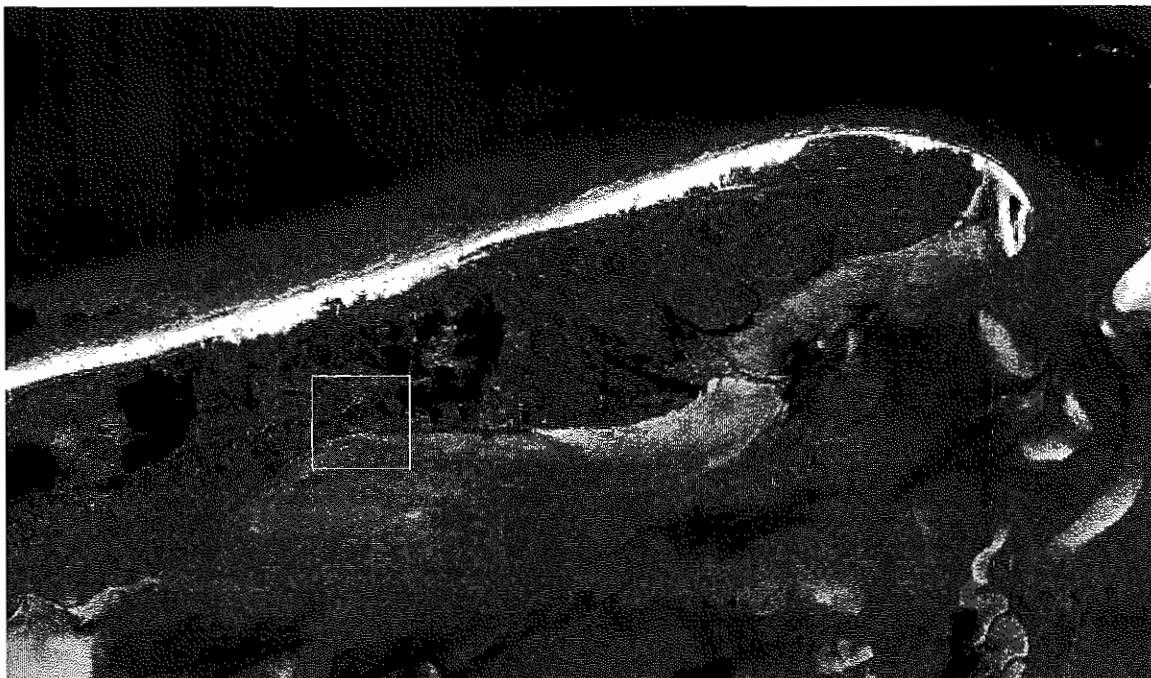
- Beenen, R, 1998. Soortbeschermsplan Rugstreeppad. Provincie Utrecht, Utrecht.
- Boer, P.de, ongepubliceerd. Broedvogelinventarisaties van Blauwe kiekendief, Bruine kiekendief en Velduil op Terschelling.
- Buro Bakker, 2000. Vegetatiekartering van de terreinen van Staatsbosbeheer op Terschelling 1998 – 1999. Buro Bakker adviesburo voor ecologie, Assen.
- Dijkse L, L.Bot en A. Ouwerkerk, 2007. De broedvogels van de terreinen van Staatsbosbeheer op Terschelling in 2006. SOVON-rapport 2007/23.
- Dijkse L, L. & B.J.Koks, 2001. Broedvogelmonitoring in het Nederlandse Waddengebied in 2000. Monitoringrapport 2001/09. SOVON, Beek-Ubbergen.
- DLG, 2011. Gebiedsontwikkeling Terschelling, kaart waardevolle natuurgebieden. DLGNN2010LJ-0577. Dienst Landelijk Gebied, Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie. Leeuwarden.
- DLG, 2012. Ontwikkelplan Terschelling Polder. Opgesteld in opdracht van DLG, provincie Fryslân en de gemeente Terschelling. Mei 2012.
- Herder, J., A van Diepenbeek en R. Creemers, 2009. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. RAVON, Nijmegen.
- Janssen J.A.M. en J.H.J.Schaminée, 2003. Habitattypen. Europese natuur in Nederland. KNNV-uitgeverij Utrecht.
- Janssen J.A.M. en J.H.J.Schaminée, 2004. Soorten van de Habitatrichtlijn. Europese natuur in Nederland. KNNV-uitgeverij Utrecht.
- Koopman, J en W.Stouthamer, 2001. Flora van Terschelling. FFF-rapport nr. 66. Fryske Feriening foar Fjildbiology, FLORON.
- Meijden, R van der, B.Odé, CLG Groen, J.P.M.Witte en D.Bal, 2000. Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Gorteria, 26 (2000).
- Ministerie van LNV, 2004a. Werken aan Natura 2000. Handreiking voor de bescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Concept Ministerie van LNV, Den Haag.
- Ministerie van LNV, 2004b. Besluit Rode Lijsten flora en fauna. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Provincie Fryslân, 2006. Streekplan Fryslân; "Om de kwaliteit van de ruimte". Leeuwarden.
- Schaminée, J.H.J., A.H.F.Stortelder en E.J.Weeda, 1996. De vegetatie van Nederland, deel 3; graslanden, zomen, droge heiden. Opulus Press; Uppsala, Leiden.
- Termaat, T. en V.Kalkman, 2011. Basisrapport Rode Lijst Libellen volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Rapport VS2011.015. Vlinderstichting, Wageningen.
- Westhoff, V. en M.F.van Oosten, 1991. De Plantengroei van de Waddeneilanden. KNNV-Utrecht.
- Zuiderwijk, A., 2001. Zoektocht naar zandhagedissen op Waddeneilanden. Meetnet reptielen, Nieuwsbrief 21: 13-14.
- Zumkehr, P., 1994a. Dagvlinders van Terschelling. Van Gorcum, Assen.
- Zumkehr, P.J., 1997. Een inventarisatie van indicatieve plantensoorten op Terschelling in 1995 en 1996. A&W-rapport 177, Staatsbosbeheer Fryslân. Vegetatiekaarten uitgewerkt door Altenburg & Wymenga.
- Zumkehr, P.J., 2007. Een inventarisatie van indicatieve plantensoorten op Terschelling. Ongepubliceerd.
- Zwart, F., 1985. De Broedvogels van Terschelling. Van Gorcum, Assen.

Bijlagen.

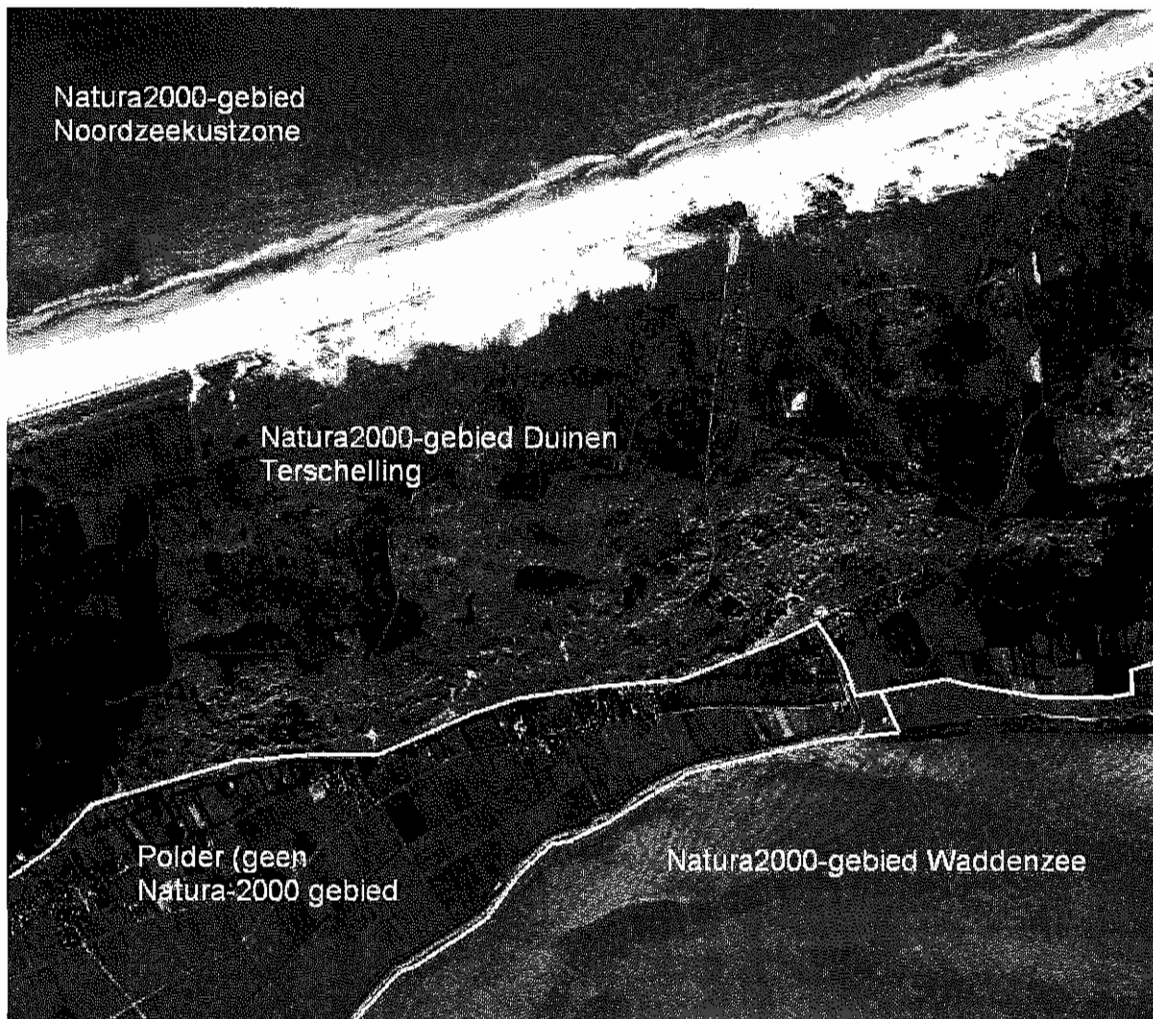
Tabel 1 Instandhoudingsdoelen in de omgeving van het plangebied. Aanwezigheid en effecten			
Doel	Beschrijving	Aanwezig	Effect
Duinen Terschelling			
Habitattypen.			
H1310A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)	nee	
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	nee	
H2110	Embryonale duinen	nee	
H2120	Witte duinen	nee	
H2130	Grijze duinen	ja	geen
H2140	Duinen met kraaiheide	ja	geen
H2150	Duinen met struikheide	ja	geen
H2160	Duindoornstruwelen	nee	
H2170	Kruipwilgstruwelen	nee	
H2180	Duinbossen	nee	
H2190	Vochtige duinvaleien	ja	geen
H6230	Heischrale graslanden	nee	
H6410	Blauwgraslanden	nee	
Habitatrichtlijn-soorten			
H1903	Groenknolorchis	nee	
H1831	Drijvende waterweegbree	nee	
Vogelrichtlijn-soorten			
	Blauwe kiekendief	nee	
	Bontbekplevier	nee	
	Bruine kiekendief	nee	
	Dodaars	nee	
	Dwergstern	nee	
	Paapje	nee	
	Rietzanger	nee	
	Strandplevier	nee	
	Tapuit	nee	
	Velduil	nee	

Tabel 2 Instandhoudingsdoelen in de omgeving van het plangebied. Aanwezigheid en effecten			
Doel	Beschrijving	Aanwezig	Effect
Waddenzee			
Habitattypen.			
H1110A	Permanent overstroomde zandbanken.	nee	nee
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)	ja	
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	nee	
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	nee	
H1320	Slijkgrasvelden	nee	
H1330A	Schorren en zilte graslanden	nee	
	(buitendijks)		
H1330B	Schorren en zilte graslanden	nee	
	(binnendijks)		
H2110	Embryonale duinen	nee	
H2120	Witte duinen	nee	
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	nee	
H2160	Duindoornstruwelen	nee	
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	nee	
Habitatrichtlijn-soorten			
H1095	Zeeprik	nee	
H1099	Rivierprik	nee	
H1103	Fint	nee	
H1364	Grijze zeehond	nee	
H1365	Gewone zeehond	nee	
Vogelrichtlijn-soorten broedvogels			
A034	Lepelaar	nee	
A063	Eider	nee	
A081	Bruine kiekendief	nee	
A082	Blauwe kiekendief	nee	
A132	Kluut	nee	
A137	Bontbekplevier	nee	
A138	Strandplevier	nee	
A183	Kleine mantelmeeuw	nee	
A191	Grote stern	nee	
A193	Visdief	nee	
A194	Noordse stern	nee	
A195	Dwergstern	nee	
A222	Velduil	nee	
Vogelrichtlijn-soorten niet broedvogels			
A005	Fuut	nee	
A017	Aalscholver	ja	nee
A034	Lepelaar	ja	nee
A037	Kleine zwaan	nee	
A039	Toendrarietgans	nee	
A043	Grauwe gans	ja	nee
A045	Brandgans	ja	nee
A046	Rotgans	ja	nee
A048	Bergeend	ja	nee

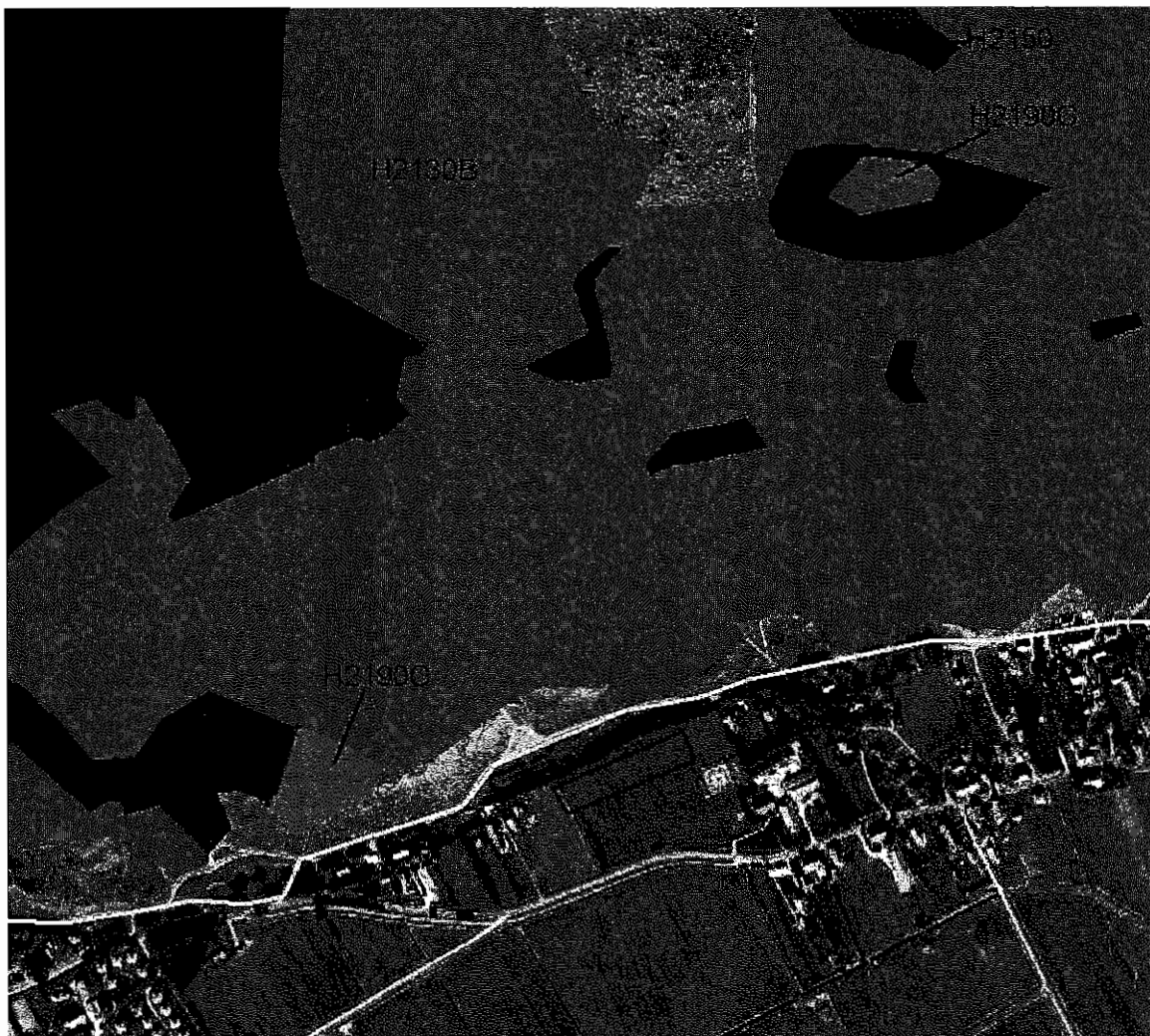
Vervolg tabel 2			
A050	Smient	ja	nee
A051	Krakeend	ja	nee
A052	Wintertaling	nee	
A053	Wilde eend	ja	nee
A054	Pijlstaart	ja	nee
A056	Slobeend	ja	nee
A062	Toppereend	nee	
A063	Eider	ja	nee
A067	Brilduiker	nee	
A069	Middelste zaagbek	nee	
A070	Grote zaagbek	nee	
A103	Slechtvalk	ja	nee
A130	Scholekster	ja	nee
A132	Kluut	ja	nee
A137	Bontbekplevier	ja	nee
A140	Goudplevier	ja	nee
A141	Zilverplevier	ja	nee
A142	Kievit	ja	nee
A143	Kanoet	ja	nee
A144	Drieteenstrandloper	ja	nee
A147	Krombekstrandloper	nee	
A149	Bonte strandloper	ja	nee
A156	Grutto	ja	nee
A157	Rosse grutto	ja	nee
A160	Wulp	ja	nee
A161	Zwarte ruiter	ja	nee
A162	Tureluur	ja	nee
A164	Groenpootruiter	ja	nee
A169	Steenloper	ja	nee
A197	Zwarte stern	nee	

Kaart 1. Ligging van het plangebied op Terschelling (geel kader).

Kaart 2. Begrenzing van de Natura2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (rood kader).

Kaart 3. De Habitattypen van Natura2000-gebied *Duinen Terschelling* in de directe omgeving van het plangebied.

Rood kader. Het terreingedeelte van het grasland waarop kamperen bij de boer mogelijk is.

H2130B. Grijs duinen, ontkalkt.

H2140B. Duinen met Kraaiheide, droog.

H2150. Duinen met Struikhei.

H2190C. Vochtige duinvaleien, ontkalkt.

Bron: DLG, 2012.

Kaart 4. De Habitattypen van Natura2000-gebied Waddenzee in de omgeving van het plangebied.

Rood kader: plangebied.

H1140A. Slik- en zandplaten (getijdengebied).

Bron: *DLG*, 2012.

Kaart 5. Flora- en faunawet soorten in het duingebied nabij het plangebied.

Gele stip: groeiplaats jeneverbes *Juniperus communis*, 1 struik.

De gele lijn geeft de omtrek aan van de voormalige vuilstort van Oosterend, waar overigens geen door de F-f wet beschermde soorten voorkomen.

Kaart 6. Door de Flora- en faunawet beschermde soorten in de polder nabij het plangebied.

Gele stip: groeiplaats waterdrieblad *Menyanthes trifoliata*. Op deze locatie komen eveneens groeiplaatsen voor van dotterbloem *Caltha palustris*.

Kaart 7. Een schets van het plan.